Naslov — Address
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Napredek J. S. K. Jednote ni odvisen samo od splošnih razmer, ampak v mnogo večji meri od naše agilnosti.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under the Act of March 3d, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3d, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 29 — ŠTEV. 29 CLEVELAND, O., WEDNESDAY, JULY 20TH 1932 — SREDA, 20. JULIJA 1932 VOL. VIII. — LETNIK VIII.

IZ URADA GLAVNEGA PREDSEDNIKA

OTVORITEV XIV. REDNE KONVENCIJE JSKJ

Kot je bilo že poročano iz glavnega urada, se prične XIV. redna konvencija Jugoslovanske Katoliške Jednote dne 25. julija 1932 v šolskem avditoriju na 902 N. Holmes Avenue v mestu Indianapolis, Indiana. Začasni poslovni red konvencije je sledeči:

1. Otvoritev konvencije točno ob 8. uri zjutraj dne 25 julija.
2. Čitanje imen glavnih odbornikov, delegatov in delegatinj.
3. Volitev ali imenovanje članov poverilnega odbora.
4. Čitanje poročila poverilnega odbora.
5. Volitev konvenčnega predsednika in podpredsednikov.
6. Volitev zapisnikarjev.
7. Volitev raznih konvenčnih odborov.
8. Poročila glavnih odbornikov.
9. Poročila delegatov in delegatinj.
10. Poročilo odbora za pravila, oziroma čitanje proviizoričnih pravil.
11. Poročila drugih posebnih odborov.
12. Nerešeni posli.
13. Razno.
14. Določitev mesta za prihodnjo konvencijo.
15. Volitev glavnih odbornikov odnosno njih namestnikov.
16. Instalacija ali vmeščenje novoizvoljenih glavnih odbornikov.
17. Čitanje zapisnika zadnje seje.
18. Zaključek konvencije.

DNEVNI RED

1. Otvoritev seje.
2. Čitanje imen glavnih odbornikov, delegatov in delegatinj.
3. Čitanje zapisnika prejšnje seje.
4. Predlogi in poročila.
5. Nadaljevanje s poslovnim redom.
6. Posebna naznanila.
7. Čitanje dopisov in brzojavk.
8. Zaključek seje.

Gornji poslovni in dnevni red je samo provizoričen in bo torej podvržen odobritvi konvencije.

Glavni odborniki, delegati in delegatinje so vljudno prošeni, da so na svojih mestih točno ob določenem času.

Z bratskim pozdravom,

Paul Bartel, glavni predsednik.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Naslov za pisma in brzojavke XIV. redne konvencije, ki se prične dne 25. julija, je sledeči: "Convention of J. S. K. J., 902 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind."

♣

Predkonvenčne razprave o pravilih v Novi Dobi so z dvanajsto številko zaključene.

♣

Tajnik Zveze JSKJ društev v okrožju Pennsylvaniji priporoča, da se delegati iz Pennsylvanije in vzhodnih držav zberejo v Pittsburghu v soboto 23. julija zvečer ali v nedeljo 24. julija do polu sedme ure zjutraj, to v svrho aranžiranja skupnega potovanja v Indianapolis.

♣

Žensko društvo Zvezda, št. 170 J. S. K. Jednote v Chicagu želi delegate in glavne odbornike, ki bodo potovali na konvencijo v Indianapolis skozi Chicago, da posetijo domačo zadrugo, ki bo v soboto 23. julija zvečer pripravljena zanje na 2334 Blue Island Ave., ako bodo imeli kaj časa na razpolago. Drugi dan ob desetih dopoldne bo na istem prostoru zanje pripravljen zajutrk.

♣

Piknik Slovenske šole S. N. Doma v Clevelandu, ki se je vršil v nedeljo 17. julija, je bil zelo aranžiran in zelo dobro obiskan. Tudi vreme je bilo kot nalašč za uspešen piknik, zato je bilo razpoloženje posetnikov kar najboljše. Na pikniku smo videli rojake vseh slojev in prepričanj, kar je najboljši dokaz, kako visoko narod ceni slovensko šolo za našo mladino.

♣

Izlet na Šajnovo farmo v Jamestown, Pa., priredi sloven-

(Dalje na 4. strani)

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

V OBEH ZBORNICAH zveznega kongresa je bil končno sprejet načrt glede pomoči za brezposelne. Tozadevna predloga določa vsoto $2,122,000,000 v to svrho. Kot direktna pomoč za brezposelne je v gornji vsoti določen znesek 300 milijonov dolarjev, katerega dobe države v obliki posojil. Ostala vsota se razdeli sledeče: $132,000,000 za gradnjo cest; $190,000,000 za druge javne zgradbe; $1,500,000,000 se bo moglo posoditi državam, mestom in delno javnim korporacijam za izvršitev projektov, od katerih se pričakuje, da se bodo sami izplačevali.

ZVEZNI KONGRES je bil odgoden koncem preteklega tedna. V zasedanju je bil skoro neprestano od lanskega decembra.

AMERIŠKA UNIJA civilnih svobodščin, ki vodi neprestan boj z reakcijo in kršilci državljanske svobode, kjerkoli se pojavijo, se bo prihodnjo jesen začela posluževati izboljšane radio-oddajne postaje WEVD v New Yorku, da bo seznanjala narod s svojim delom in z nakanami sovražnikov ljudske svobode. Dosedaj spada omenjena postaja med manjše vrste postaje in ne more tekmovati z večjimi in boljše opremljenimi postajami. Zbrana je bila potrebna vsota denarja, da se izboljša transmisija WEVD postaje in se obenem omogoči boljši zabavni in izobraževalni program.

ZASTAVKALI so delavci papirnic Union Bag and Paper Co. v Hudson Fallsu, N. Y.

(Dalje na 4. strani)

PRAVI AMERIČANI

Amerika je dežela priseljencev in njihovih potomcev. Dandanes imamo v Združenih državah 14 miljonov tujerodcev in ti skupaj s svojimi otroki tvorijo tretino prebivalstva. Ali tudi "pravi Amerikanci" so le par generacij oddaljeni od priseljeništva. Vendarle imamo skupino v Ameriki, ki nima nič opraviti s priseljevanjem, kateri nihče ne more reči, da so tujci, — in ti so seveda ameriški Indijanci.

Naši Indijanci so zopet postali predmet večjega zanimanja v zadnjih letih. Ameriška politika napram njim je bilo izpostavljena ostrim kritikam, in mnogo sprememb na boljše se je vresničilo.

Koliko Indijancev je bilo v sedanjem ozemlju Združenih držav za časa odkritja Amerike je težko reči. Imamo razne cenitve in nekateri sodijo, da jih je bilo okolo 800,000. Leta 1789 pa smo imeli le 80,850 Indijancev. Krutosti bele civilizacije so grozile popolno uničenje tega urojenega plemena. Leta 1824 pa je začelo novo naziranje in drugo stališče napram Indijancem. Mesto sovražnikov so postali varovanci naroda. Onega leta je bil ustanovljen indijanski urad zvezne vlade.

Nova politika je stremela za "civiliziranjem" Indijancev, dočim so bili odstranjeni v razne oddaljene pokrajine, zvane reservacije, ki so jim bile nakazane v bivanje. Razne pametne in nespametne mere so bile poskušene, ali vsi poskusi, da se Indijanci prilagodijo našemu načinu življenja, so se v splošnem izjalovili.

Širom Združenih držav imamo sedaj kakih 300,000 Indijancev, ki so večinoma nastanjeni v 200 reservacijah, nahajajočih se v 25 državah. Skupna površina teh reservacij odgovarja velikosti države New York in newenglandskih držav. Imamo 193 indijanskih plemen, ki govorijo 58 jezikov. Splošno mnenje, da Indijanci izumirajo, ne odgovarja resnici. Narobe, indijansko prebivalstva narašča v razmerju od 2,000 na leto.

Kakor pri začetnih poskusih "amerikanizacije" priseljencev hotelo se je prisiliti Indijance, da se prilagodijo nekaki ameriški civilizaciji, ne da bi se jemale v poštev njegove naravne sposobnosti in njegove tradicije. Ker je Indijanec narave sin, mislilo se je ,da poljedelstvo je zanj najbolj primeren poklic. Dali so mu zemljo in mislilo se je, da postane farmar kot belokožec. Še le kasneje smo se zavedli, da tisočletno plemensko življenje ni v Indijancih ustvarilo ideje privatnega posestva Evropejca. Indijanec je komunist po naravi, kajti oni dajejo onim članom plemena, ki so v potrebi, in odjemajo onim, ki imajo zadosti. Tudi indijanske šole so v marsičem zgrešile svojo nalogo.

Dandanes se pojavlja bolj realistično naziranje glede Indijancev. Našlo se je, da Indijanec bolj kot napram poljedelstvu ima naravni nagon napram mehaničnim stvarem. Njegov umetniški nagon se splošno pripoznava. V šolah se bolj skrbi za prehrano indijanskih otrok in se obrača večja pozornost na obrti, ki naj mu v bodočnosti prinašajo zaslužek.

FLIS.

BILIJON

Bilijon ali tisoč milijonov dolarjev je ogromna vsota. Človek, ki bi zapravil en dolar vsako minuto, bi moral živeti 1900 let, da bi ga pognal do zadnjega dolarja.

O POŠTNIH ZNAMKAH

Tricentna poštnina za navadna pisma, ki je ta mesec stopila v veljavo, ni nič novega. Taka poštnina je bila v Zedinjenih državah v veljavi vse od leta 1851 do 1883. Leta 1883 je bila znižana na dva centa, tekom svetovne vojne pa za malo časa zopet zvišana na tri cente.

Poštne znamke so primeroma nova vpeljava. Prve poštne znamke so bile izdane v Angliji 6. maja 1840. Ideja poštnih znamk in enakomerne poštnine za razne razdalje se je porodila v glavi učitelja Rowlanda Hilla. Do takrat je bilo treba plačevati poštnino od pisem v gotovini, in sicer je stalo 45 centov za pošiljatev pisma dveh pol papirja iz Londona v Edinburgh. Učitelj Hill je računal in dokazal parlamentu, da bo poštna uprava na dobičku, če vpelje poštnino dveh centov od pisma do gotove teže, brez ozira na daljavo v državi. Ljudje so se izprva smejali in se norčevali iz Hilla in njegovih idej, toda on je prišel pred parlament s takimi dokazi, da je isti njegovo idejo sprejel. Tekom dveh let po vpeljavi nizke enakomerne poštnine se je posel angleške poštne uprave potrojil, in s tem seveda tudi dohodki. Nizka poštnina, plačana potom znamk, je omogočala tudi najrevnejšim, da so bili v pismeni zvezi s svojimi sorodniki in prijatelji v drugih krajih. Vpeljava nizke in praktične poštnine je tudi silno pospešila pismenost med ljudstvom.

Učitelj Hill je za svojo praktično idejo dobil plemstvo, in potom javnih prispevkov so ljudje zbrali zanj vsoto $25,000 kot nagrado. Tisti, ki so se prej najbolj norčevali iz njega, so bili zdaj za njegovo praktično vpeljavo najbolj navdušeni.

V Zedinjenih državah je bila vpeljana enakomerna poštnina, vplačljiva v znamkah, ki se prilepijo na pisma, šele leta 1847. Pred vpeljavo znamk je znašala poštnina od pisem v Zedinjenih državah 6 centov za 30 milj ali manj, 12 in pol centa do 150 milj, 18 in tri četrtine centa do 400 milj in 25 centov za večje razdalje. Prvo moderno poštnino v Zedinjenih državah sta predstavljali znamki po 10 in 5 centov; nosili sta sliki Franklina in Washingtona. "V dobrih starih časih" je bila torej poštnina znatno višja kot je danes, kajti, kot že omenjeno, je šele leta 1851 prišla na tri cente. Poleg tega je treba vpoštevati tudi dejstvo, da je bil takrat cent znatno več vreden kot je danes.

NEKDAJ IN SEDAJ

Los Angeles, ki je danes največje mesto na našem pacifičnem obrežju in peto v Zedinjenih državah, šteje 1,231,730 prebivalcev in pokriva eno tretjino toliko teritorija kot država Rhode Island; leta 1850 je mesto štelo samo 1,600 prebivalcev.

Chicago, ki je danes drugo največje mesto v Zedinjenih državah in šteje 3,375,235 prebivalcev, je imelo leta 1837 samo 398 stanovanjskih hiš, 4 skladišča, 29 manufakturnih trgovin, tri lekarne, 19 grocerij, 10 gostiln, 17 odvetniških uradov in 5 cerkva.

UBEŽNI KOZEL

V Rocky Mountain narodnem parku v Coloradu se že več let izprehaja s čredo srn domač kozel, ki je svoječasno ušel z nekega renča. Na vratu še vedno nosi privezan zvonček, a se očividno tako dobro počuti med adoptirano srnjo družino, da se ne mara vrniti v civilizacijo.

V ZLATI SKLEDI

Neka rečenica pravi, da "v sredi je v zlati skledi." Država Indiana, kamor se bodo koncem tedna podali delegati 14. redne konvencije JSKJ iz vseh delov Zedinjenih držav, si lahko na nek način lasti to "zlato skledo." Ne nahaja se sicer zemljepisno v sredini Zedinjenih držav, pač pa je že šest desetletij v Indiani središče prebivalstva Zedinjenih držav. To središče se polagoma pomika proti zapadu in se po zadnjem ljudskem štetju nahaja v Greene countyju, približno tri milje severozapadno od mesteca Linton, Indiana. To pomeni, da je od tiste točke severno prav toliko prebivalstvga, kot južno od nje, in vzhodno prav toliko prebivalstva, kot zapadno od nje.

Med najvažnejše pridelke Indiane spada zlata pšenica in rumena koruza, kar zopet nekoliko spominja na zlato skledo. Poleg omenjenih pridelkov se prideluje tudi oves, seno, rž, ječmen, razna zelenjava, paradižniki, sadje in tobak, sploh skoro vsi pridelki, ki so lastni našemu srednjemu zapadu.

Najvažnejše industrije v državi so jeklarska, premogarska, oljna, klavniška, mlinska, cementna, steklarska, lončarska in avtomobilska. Dobro razvite so mlečna industrija, svinjereja in ovčjereja. Glede pridobivanja premoga je Indiana na šestem mestu v Uniji. Pridobiva se tudi mnogo olja in naravnega plina.

Država Indiana je večinoma ravna ali nekoliko valovita; le v južnih countyjih ob Ohio Riverju se vleče veriga skalnatih gričev, ki jih imenujejo Knobs. Nekateri teh gričev dosežejo visokost 500 čevljev. Podnebje je večinoma tako kot v drugih prerijskih državah našega srednjega zapada; povprečna temperatura v decembru je 25 stopinj, v juliju in avgustu pa 77 do 79 stopinj. Mrzli zimski vetrovi seveda včasi spravijo temperaturo celo do 25 stopinj pod ničlo, poleti pa tudi včasi nastopi znatno višja vročina kot gori omenjeno. Nekdaj je imela država mnogo lepih gozdov, danes pa so po večini izsekani.

Prebivalstva šteje država Indiana po zadnjem ljudskem štetju 3,238,503, njena površina pa meri 36,354 kv. milj. Včasi je bila dežela mnogo večja, dasi pod nekoliko drugačnim imenom. Kraji, ki tvorijo zdaj zvezno državo Indiano, so bili prvič raziskani po Francozu La Salle leta 1670. Prva francoska naselbina je bila ustanovljena v Vincennes. Najprej so tiste kraje lastovali Francozi, potem Angleži, leta 1783 pa so pripadli Zedinjenim državam. Leta 1800 je bil formiran Territory of Indiana, ki je obsegal sedanjo Indiana, Illinois, Wisconsin, severovzhodno Minnesoto in zapadni del Michigana. Leta 1809 pa je država Indiana dobila svoje sedanje meje in je bila sprejeta v Unijo leta 1816.

Glavno mesto države Indiane je Indianapolis, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju 364,161 prebivalcev. Mesto je lepo, v kolikor seveda ne kvari te lepote razvita industrija. Glavna industrija je po vsej priliki jeklarska.

Slovenska naselbina v Indianapolisu ni tako velika kot je na primer v Clevelandu, toda je kompaktna, zato dovolj velika, da se bodo delegati 14. konvenciji v njej lahko počutili domače. Prijaznost in gostoljubnost našega tam naseljenega naroda pa je znana in pohvalno omenjana v mnogih slovenskih naselbinih izven mej države Indiane.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

V Hrastniku in Zagorju je bilo pred dvema mesecema odpuščenih okrog 400 rudniških delavcev. Nekaj teh bo upokojenih, a velika večina jih bo ostala brez odpravnine, čeprav so plačevali prispevke za starostno zavarovanje. Kljub redukciji sedanja produkcija prav malo zaostaja za ono pred delavsko odpustitvijo. Rudarjem je bilo kar rečeno, koliko vozičkov premoga morajo nakopati. Ker ni večjih naročil nameravajo v Zagorju odpustiti nadaljnih 80 to 100 premogarjev.

Stanje vinogradov v dravski banovini je dosedaj prav zadovoljivo. Trtje je zdravo in se lepo razvija. Ako bo ugodno vreme, se obeta dobra vinska letina.

Dne 11. julija je bil ustreljen na dvorišču beograjske vojašnice jugoslovanski poročnik Atanaskovic, ki je bil zapleten v vojaško komunistično zaroto v Mariboru. Obdolžen je bil zarote za strmoglavljenje sedanje jugoslovanske vlade. Osem nadaljnih jugoslovanskih častnikov, Atanaskovičevih tovarišev, je bilo obsojenih v večleten zapor pri trdem delu.

Italijanski vojaški letalec, ki je nedavno priletel iz Vidma na ljubljanski aerodrom, je Josip Križaj, tehnik iz Ajdovščine in rezervni narednik italijanskega vojnega letalstva. Dodeljen je bil na orožnih vajah letalski eskadri v Vidmu in je izkoristil priliko, ko je sam vežbal v zraku, da se je dvignil v primerno višino (3600 m) ter odplul v smeri proti Gorici in nato naravnost proti Ljubljani. Star je 26 let in je na divizijskem poveljstvu v Ljubljani zaprosil za azil in za dovoljenje trajnega bivanja v Jugoslaviji. Letalo je tipa "Fiat ASI," ki je enokrilno in najmoderneje zgrajeno, ostane do nadaljnega v hangarju ljubljanskega Aerokluba.

Smrt emigranta na povratku iz Amerike. Zagrebška kronika je nedavno zabeležila tragičen dogodek. Mirko Dražič, po poklicu zidar, po rodu iz Bribira v Hrvatskem Primorju, se je pred petimi leti izselil v Kanado. Ker je bil že več mesecev brez dela in razen tega še bolehen, je sklenil, da se vrne v domovino. Nedavno je prispel v Zagreb. Ker se je na potovanju njegovo zdravstveno stanje poslabšalo, je bil sprejet v bolnico usmiljenih sester, kjer je v par dneh umrl. Pri nesrečnemu možu so našli 170 dolarjev.

Otrok brez rok. V Sarajevu je žena nekega finančnega uradnika porodila otroka, ki nima rok. Otrok je drugače zdrav.

Rihemberški karabinerji so te dni aretirali Milana Vidmarja in Viktorja Birso, oba iz Rihemberga. Ko so ju preiskali, so našli pri njiju dva krivca. Ker so taki noži prepovedani, če se pri delu ne rabijo, so ju prijeli in odvedli v Ajdovščino, kjer so ju izročili sodišču.

Ameriški arheologi v Bosni. Nedavno je prispela v Sarajevo skupina znanih ameriških arheologov v spremstvu dr. Grgića,

(Dalje na 4. strani)

VSAK PO SVOJE

Pritisnila je prava poletna vročina in tudi najbolj zagrizenemu meščanu se je začelo skominati in kolcati po hladnih gozdnih sencah, po kristalnih gorskih studencih in potokih in po idili, ki vlada v vznožju ali na pobočjih naših snežnikov. Kar nas je takih, ki se smatramo le za nekake pastorke velikih mest, občutimo pomanjkanje poletnih naravnih prijetnosti še mnogo hujše. Nikdar pa ne vleče domotožje človeka v zeleno naročje narave s tako silo, kot v dnevih, ko se živo srebro v toplomeru izprehaja med 90 in 100.

V takem razpoloženju nas je omedlevalo pretekli teden milijone, in prav takrat se je oglasil naš dični tajnik notranjih zadev, dr. Ray Lyman Wilbur, z veselim naznanilom in vabilom, da je zdaj baš pravi čas obiskati divne narodne parke in gozdne rezervacije našega severa in zapada. Posebno vabi tiste, ki so brez dela, češ, da na ta način bodo najkoristnejše porabili neprostovoljne počitnice. Kaj naj dragi brezposelni sodržavljani rabijo na takih izletih mesto denarja in s čim naj se preživljajo, je Mr. Wilbur pozabil povedati. Morda misli, da se lahko, kot Janez Krstnik, privadijo na divji med in hrustanje kobilic.

Ej, če bi tisti, ki delajo, imeli par sto od vlade plačanih namestnikov, in če bi brezposelni dobili iz Washingtona plačane vse potne in izletniške stroške, kot jih dobi Mr. Wilbur, bi njegovo sugestijo srčno radi vpoštevali. Vsi narodni parki bi mahoma oživeli in vse poletje bi nam bilo kot en sam velik piknik.

*

Charlie Chaplin, znani filmski igralec, je dolgo časa veljal za najbogatejšega med svojimi kolegi. Te dni pa so mu davčni kolektorji hoteli prilepiti davek od $7,686,570, katere da ima v delnicah in bondih, in to ga je razgalilo v vsej njegovi revščini. Glasom njegove lastne izjave je njegovo premoženje vredno le borih $1,657,316. Siromaku preti ubožnica, kajti z bornim poldrugim milijonom se ne da dolgo izhajati!

*

K olimpijskim tekmam v Los Angeles pridejo tudi evropski atleti, ki odločno vztrajajo na stališču, da se jim mora tudi v Zedinjenih državah dovoliti uživanje piva ali vina, ki spada v njihovo regularno dijeto. Zvezna prohibicijska oblast si bo torej nataknila posebna očala in bo smatrala importirano pivo in vino za atlete kot jestvine. Glasom neke postave smejo namreč inozemski atleti carine prosto uvoziti opremo in jestvine. Inozemski atleti na olimpijskih tekmah bodo torej imeli dovolj opojne pijače in jo bodo postavno pili v suhih Zedinjenih državah. Mi bi pa kršili postavo, četudi bi dobro vino, pivo ali rakijo srebali z žlicami!

*

V nekem velikem ameriškem dnevniku sem te dni čital, da za uredniške članke se zanima kvečjemu četrtina ali 25 procentov čitateljev. To je tragično, če pomislimo, da morajo prav uredniški članki biti pisani z največjo pažnjo in previdnostjo, ker morajo biti v soglasju z načelno izjavo dotičnega lista.

Ko urednik dobi idejo, ki je

(Dalje na 4. strani.)

PROVIZORIČNA PRAVILA

BENEFIT CERTIFICATE
TWENTY PAYMENT LIFE
(American Experience 4%)
PLAN "B"
The South Slavonic Catholic Union
Organized in 1898
Incorporated in 1901
A FRATERNAL BENEFICIARY UNION OF THE UNITED STATES OF AMERICA, HEREINAFTER CALLED THE UNION,
DOES HEREBY EVIDENCE, that.....
of....., State of....., hereinafter called the member, is, while in good standing, entitled to all the rights and privileges of membership and subject to the obligations and responsibilities of the Union pursuant to its Constitution and Laws. The said member shall pay the Union at such times and in such manner as required by its Constitution and Laws, a monthly assessment of.....Dollars and.....Cents for a period of twenty full years from date hereof and the Union, in consideration of the premises and the payment of said assessments, hereby agrees as follows:

DEATH BENEFIT

Upon the death of said member while in good standing and the filing of satisfactory proof thereof in its principal office at————, Minnesota, in such form and manner as it shall require, and the surrender of this Certificate, the Union will pay.....Dollars, in the proportion hereinafter stated, to the following beneficiary or beneficiaries bearing the relationship indicated:

Name in Full of Each Beneficiary	Relationship	Amount

It is agreed that this Certificate of membership, together with the Charter, Constitution and Laws of the Union, the application for membership, and medical examination signed by the applicant, shall constitute the contract between the Union and the member, and copies of the same certified by the Secretary of the Union shall be received in evidence of the terms and conditions thereof, and any changes, additions or amendments to said Charter, Articles of Association, Constitution and Laws duly made or enacted subsequent to the issuance of this Certificate, shall bind the member and his (her) beneficiaries, and shall govern and control the contract in all respects the same as though such changes, additions or amendments had been made prior to and were in force at the time of the application for membership.

It is understood and agreed by said member that this Certificate is issued, signed and accepted subject to all of the conditions set forth in subsequent pages hereof and the same are a part of this contract and are as binding as if set out over the seal and signatures hereto attached.

IN WITNESS WHEREOF, THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION has caused these presents to be signed by its President and Secretary and the seal of the Union to be hereunto affixed this.....day of.....19.....

.....President.
.....Secretary.

CONDITIONS

I. CONTRIBUTIONS CEASE AT END OF TWENTY YEARS—The regular benefit assessments on this Certificate shall be discontinued at the end of twenty full years from date hereof.

II. PERMANENT TOTAL DISABILITY BENEFIT—After three full years' membership and while this Certificate is in force and effect and not in default in the payment of assessments or dues, should the said member become permanently and totally disabled so that said member is and will be permanently, continuously and wholly prevented thereby from performing his (her) usual duties or any work for compensation or profit, or from engaging in his (her) calling, or pursuing any occupation or employment of a gainful nature, upon receipt of due and satisfactory proof of such permanent total disability, and the surrender of this Certificate for cancellation, the Union will pay to said member a sum equal to one-half the face amount of this Certificate, or the full reserve value of this Certificate, whichever is the greater. Without prejudice to any other cause of disability, the entire irrecoverable loss of the sight of both eyes, or the severance of both hands, or of both feet, or of one entire hand and one entire foot, will be considered as permanent total disability within the meaning of this Certificate. This benefit shall not be granted to persons, who, previous to admission, have lost one eye, one hand or one foot, nor to persons classified as prohibited by the Medical Director.

III. AUTOMATIC INSURANCE—After the said member has maintained himself (herself) in good standing by payment of assessments and dues and otherwise has complied with the Laws of the Union for three completed years or longer, the Union agrees to continue the promised protection during such period as the reserve value of this Certificate will pay all required assessments and dues chargeable to said member at and after the date of his (her) non-payment of same; provided, any time prior to the exhaustion of the reserve accumulation, and prior to ipso facto annulment of this Certificate, said member may renew payment of his (her) assessments and dues by first returning to the Union the amounts advanced with six per cent interest compounded annually, or by having the amounts, so advanced, charged as a lien against this Certificate with interest thereafter due on said acccumulated sum to be paid in cash in addition to the regular assessment rate.

IV. PAID-UP INSURANCE—After the said member has maintained himself (herself) in good standing by payment of assessments and dues and otherwise has complied with the Laws of the Union for three completed years or longer, the Union agrees to waive periodical benefit assessments and to continue whole life protection for death benefit only in the sum which can be purchased by the Reserve Value (less a surrender charge not exceeding one per cent of the face amount hereof) of this Certificate, taken as a "single premium"; provided, this Certificate must be returned to the Union with the application for paid-up insurance. Should any impairment in the reserve arise during the period of paid-up insurance the member may make the same good by a cash payment, or in lieu thereof, have an equivalent reduction made in the amount of paid-up insurance. However, no paid-up Certificate shall be granted in any case if the amount of reserve value of the original Certificate is less than Fifty Dollars, and in such case the amount of reserve value of the original Certificate shall be extended as provided in Section III of this Certificate.

V. CASH LOAN VALUE—After the said member has maintained himself (herself) in good standing by payment of assessments and dues and otherwise has complied with the Laws of the Union for three completed years or longer, upon written application, the Union will loan, upon the sole security of this Certificate at six per cent interest, payable annually in advance, the whole, or any part, of the Reserve Value of this Certificate (less any indebtedness to the Union hereon). Said Reserve Value shall be taken for the end of the completed certificate year prior to the date of application for loan. For the purpose of such loan this Certificate must be returned to the Union with a proper assignment of same executed by the member. The Union may, at any time, elect to require a written notice of not over sixty days before consenting to any such loan.

VI. OLD AGE BENEFITS—Should the member attain seventy years of age while this Certificate is in full force and effect free from indebtedness and without prior adjustment under any other provision or condition herein, upon application by said member, and on surrender of this Certificate the Union will pay, as an old age benefit, one sum in cash equal to the Reserve Value of this Certificate at age 70; or in lieu of the cash payment, will grant paid-up insurance in an amount which can be purchased by the reserve value used as a "single premium"; or, in lieu of other options, will pay until the death of said member the annual amount which can be purchased by the Reserve Value.

VII. LIMITATIONS—It is agreed that in case of death during the first year of membership as a result of diabetes, nephritis, alcoholism, cancer, tuberculosis, one-half of the face amount of this Certificate shall be paid as a death benefit; and, in case of death during the second year of membership from any of the said specified causes, three-fourths of the face amount of this Certificate shall be paid.

VIII. DEATH BENEFIT BY INSTALLMENTS—On the request of the said member, or at the election of the beneficiary, the Union will pay the death benefit by continuous or limited income monthly or annual installments equivalent in value to the promised death benefit, on the basis of $1000, as follows:

$1085.50 in fifty monthly installments of $21.71 each; or,

$1174.00 in one hundred monthly installments of $11.74 each; or,

$1185.00 in ten annual installments of $118.50 each; or,

$1297.20 in fifteen annual installments of $86.48 each; or,

$1415.00 in twenty annual installments of $70.75 each.

If the member shall not have directed otherwise the beneficiary may, after the death of the member, select any one of the above options with the privilege of commuting the unpaid installments at any time. If the beneficiary should die before all installments have been duly paid, the remainder of the installments shall be commuted and paid in one sum to the executors, administrators or assigns of the beneficiary.

IX. RESERVE VALUE—The reserve value of this Certificate shall be the accumulation technically required hereon according to the American Experience Table of Mortality and four per cent interest and on the assumption of one year full preliminary term.

X. TABLE OF VALUES—The following values are based on the unit of $1,000 of insurance and if the within Certificate is for a greater or lesser amount they must be modified accordingly.

20 PAYMENT LIFE—AM. 4%
Entry Age 35

End of Year	Cash Loan or Reserve Value	Paid Up Insurance
3	$ 38.37	$ 81.00
4	58.75	136.00
5	79.99	190.00
6	102.11	245.00
7	125.14	299.00
8	149.13	353.00
9	174.12	406.00
10	200.13	460.00
11	227.22	513.00
12	255.41	565.00
13	284.75	618.00
14	315.28	670.00
15	347.04	722.00
16	380.09	773.00
17	414.48	825.00
18	450.31	877.00
19	487.67	929.00
20	526.65	1000.00

Benefits at Age 70

Cash Surrender	Paid Up Insurance	Annual Payments Until Death
$719.00	$1000.00	$98.00

—o—

Iz urada odbora za provizorična pravila

V današnji številki "Nove Dobe" je priobčen v angleškem jeziku certifikat dvajsetletnega.. zavarovanja ..(Twenty-Payment Life), katero zavarovanje je znano pri naši jednoti kot načrt "B." To formo je odbor za pravila odobril in jo bo predložil konvenciji za odobritev.

Odbor za provizorična pravila je natančno pregledal sedanjo formo certifikata načrta "B," in prišel je do zaključka, da sedanja forma certifikata omenjenega načrta zavarovanja ni moderna in ne "up-to-date," kot jih imajo druge organizacije za take vrste zavarovanja.

Torej ako hočemo iti v tekmo s tujerodnimi podpornimi organizacijami in zavarovalninskimi družbami, h katerim naša mladina kaj rada pristopa, moramo imeti vse iste ugodnosti v 20-letnem zavarovanju, kot jih imajo druge organizacije. Če tega nimamo, je naša mladina za našo organizacijo za vedno izgubljena.

Nekaj važnih razlik med našo sedanjo formo certifikata načrta "B" in predležečo novo formo, zavarovanja načrta "B," je kot sledi:

1. V točki 2 nove forme omenjenega certifikata je določba, da ako se član ponesreči ali zboli po preteku treh let njegovega članstva pri jednoti pod načrtom "B," in če taka poškodba ali bolezen povzroči članu popolno in trajno onemoglost, jednota izplača takemu članu kot odpravnino polovico svote zavarovalnine označene v njegovem certifikatu, ali pa celo rezervno vrednost njegovega certifikata, ako je rezervna vrednost večja kot pa polovična svota zavarovalnine, označene v njegovem certifikatu. Takih določb ni v sedanjem certifikatu načrta "B."

2. Na podlagi pogojev, označenih v novi formi omenjenega certifikata, član ne plačuje jednoti nikakih nadaljnih asesmentov po preteku 20 let njegovega zavarovanja pod načrtom "B," izvzemši, ako je zavarovan tudi za bolniško, odškodninske in operacijske podpore. V takem slučaju lahko tudi po preteku dvajsetih let plačuje jednoti vse druge asesmente, izvzemši asesmente v posmrtninski sklad. V sedanjem certifikatu je pa določeno v točki 8, da akoravno je član zavarovan pod načrtom "B" samo za posmrtnino, da mora tudi po preteku 20 let plačevati jednoti še neke nadaljne asesmente. To ni moderno. Član se zato zavaruje za dvajsetletno zavarovanje, da mu ni potreba po preteku 20 let več plačevati jednoti nikakih asesmentov. Ako bi 20-letno zavarovanje ne imelo te ugodnosti, bi sploh nihče ne hotel se zavarovati pod načrtom dvajsetletnega zavarovanja. Če član želi biti nadlegovan celo svoje življenje z asesmenti, je boljše zanj, da je zavarovan pod načrtom "A," kjer plačuje veliko nižje asesmente.

V tretji točki nove forme certifikata je določeno, da certifikat članu, ki je zavarovan pod načrtom "B," zadobi rezervno vrednost šele po preteku treh let članstva jednote pod načrtom "B." V sedanjem certifikatu pa zadobi certifikat rezervno vrednost po preteku dveh let članstva jednote pod načrtom "B." Vsi eksperti, s katerimi sem se posvetoval o tem, so mnenja, da je veliko boljše za organizacijo, ako se omeji rezervna vrednost certifikata na tri leta, namesto na dve leti.

V točki 4 nove forme certifikata so sledeče določbe: Da ako član umrje za gotove bolezni v teku dveh let po njegovem vstopu v jednoto, da jednota izplača njegovim dedičem le sledečo svoto zavarovalnine:

a) Ako umrje pred potekom enega leta njegovega članstva jednote, se izplača njegovim dedičem polovično svoto zavarovalnine označene v njegovem certifikatu.

b) Če pa član umrje v drugem letu njegovega članstva jednote za kako bolezen, označeno v točki 4 njegovega certifikata, jednota izplača njegovim dedičem tri četrtine svote zavarovalnine, označene v njegovem certifikatu.

Take določbe so jako koristne za organizacijo. Večkrat se vrine v jednoto kak član, ki je bil bolan pred vstopom v jednoto za kako bolezen, označeno v točki 4 certifikata načrta "B," toda preiskovalni zdravnik pa tega ni mogel pronajti. Par mesecev po vstopu v jednoto je pa tak član umrl. Če je bil zavarovan za en tisoč ($1000.00) dolarjev, je morala jednota izplačati celih tisoč dolarjev njegovim dedičem, dasiravno je bil tak član bolan ob času pristopa v jednoto.

V točki 8 nove forme certifikata načrta "B" so določbe, da ako želijo dediči člana po njegovi smrti, da se jim posmrtnina izplačuje na obroke. V takem slučaju dobe dediči veliko višjo svoto zavarovalnine, kot je bila označena v certifikatu pokojnega člana. Taka zvišana svota se nabere iz obresti, katere se pripisujejo h glavnici. Takih slučajev pa bi imeli zelo malo, kajti vsak dedič komaj in nestrpno čaka, da dobi denar po svojem sorodniku, to pa zato, ker denar potrebuje. Torej ni se potreba nikomur bati, da bi dediči pustili preveč denarja pri jednoti, katerega bi morala jednota oskrbovati in dedičem plačevati njih posmrtnine na obroke.

S sobratskim pozdravom,
JOHN MOVERN,
prvi nadzornik J. S. K. J. in član odbora za provizorična pravila.

Razprave o pravilih

Claridge, Pa.

Naj mi bo dovoljeno se nekoliko dotakniti konvencije JSKJ, ki se bo v kratkem vršila v Indianapolisu, Ind. Veliko pišejo naši člani v Novi Dobi o raznih izboljšavah, in če bo hotela naša Jednota še obstojati, bo res potrebovala precejšnih izprememb. Jaz ne bom na dolgo in široko pisal, kaj in kako se naj to in ono izpremeni. Znano mi je, da mnogi člani takih razprav ali ne čitajo ali pa ne vpoštevajo. Glavno je, po mojem mnenju, da se postavi Jednoto na dobro gospodarsko podlago, kajti le na dobri gospodarski podlagi bo mogla obstojati in koristiti svojim članom na način, kot je bilo prvotno namenjeno. Tako zavarovanje, kot ga imamo zdaj pri naši in nekaterih drugih organizacijah, ne odgovarja današnjim časom. Ako član ne more plačati asesmenta dva meseca, je suspendiran, tretji mesec pa črtan, in nikamor se ne more obrniti za pomoč. Upam, da bo letošnja konvencija nekaj ukrenila v korist vsega članstva, posebno pa še za tiste, ki so že po 20 ali več let v Jednoti. Na vsak način pa je treba, da vzamejo našo lestvico vplačil in izplačil v roke eksperti, ker le z natančnim preračunanjem mogli bomo postaviti Jednoto na dobro finančno stališče in jo tam obdržati. Dobro finančno stanje je pa za vsako gospodarsko ustanovo življenjske važnosti.

Anton Jerina,
član dr. št. 40 JSKJ.

Davis, W. Va.

Tekom razprav o pravilih smo čitali mnogo priporočil za izboljšanje naših bodočih pravil. Nekaj je bilo pomembnih in potrebnih, nekaj pa tudi takih, da ne morejo biti nikdar sprejeta. Škoda je papirja in časa, ki se je s tem tratil. Bližajoča se 14. konvencija bo imela vsekakor nekatere važne probleme za rešiti.

1. Nekaj bo treba ukreniti za one člane, ki so pri Jednoti že mnogo let, ki so še zelo malo ali nič podpore vzeli iz blagajne, zdaj pa so vsled svetovne depresije izgubili svoje delo in zaslužek, ter ne morejo plačevati asesmentov. Vsled tega jim preti črtanje. Za te je treba poskrbeti, da se jim da prilika, da ostanejo v organizaciji, da ne bodo takorekoč oropani za vse, za kar so dolga leta plačevali. Seveda tozadevne določbe bi se morale urediti tako, da bi jih ne mogli izrabljati prefriganci, ampak da bodo v pomoč le res potrebnim članom, ki si ne morejo drugače pomagati.

2. Glede mladinskega oddelka bi bilo zelo potrebno, da se podaljša čas za prestop v odrasli oddelek do 18. leta. V mnogih državah je vsaka industrijska zaposlenost pred 18. letom prepovedana, torej taki člani pred 18. letom navadno ne morejo zaslužiti za asesment odraslega oddelka, stariši pa v mnogih slučajih tudi težko plačujejo. Dobro bi bilo tudi, da bi se članom mladinskega oddelka plačevalo za gotove operacije. Koliko bi se plačevalo in za katerih vrst operacije, kakor tudi koliko več asesmenta bi bilo treba v to svrho plačevati, to naj določi konvencija.

3. Naša pravila bi morala biti bolj lahko umljiva za člane. Kot so sedaj, jih je v mnogih slučajih težko razumeti in vsled tega pride do konfliktov na društvenih sejah. V pravilih je vse preveč neumljivih besed in izrazov in čudno zapletenih stavkov. Naša pravila bi morala biti natančna, pa jasna in vsakemu razumljiva.

Delegate in delegatinje 14. konvencije prosim, da po možnosti vpoštevajo gori navedena priporočila.

John Kosancec,
del. dr. št. 106 in 169 JSKJ.

Milwaukee, Wis.

K razpravam o pravilih se dozdaj še nisem nič oglasila, zato upam, da mi bo sobrat urednik oprostil, če ga danes nadlegujem s par vrsticami, dasiravno vem, da je baš v tem času čez glavo zaposlen.

Konvencija naj ukrene, kar bo v njeni moči, da se v bodoče izognemo vsakih naklad, ker naklade so najbolj osovražena stvar pri vsaki organizaciji. Ako dvadolarski bolniški sklad ni sam od sebe zaspal, naj ga konvencija definitivno odpravi. S tem se bo, po mojem mnenju, tudi omejila simulacija med članstvom. Za prvih sedem dni, od časa ko se je bolnik javil bolnega pri tajniku, naj se ne plača nobene podpore, ampak podpora naj se plača le od sedmega dne naprej, ako je član dalje časa bolan.

Priporočam tudi, da konvencija posveti nekaj pozornosti in ukrene, kar je v danih razmerah mogoče, da JSKJ dobi poslovno pravico v državi Wisconsin. Spominjam se, da smo imeli to zadevo na dnevnem redu že na 11. redni konvenciji, ko je sobrat Mike Skok, delegat društva št. 82, apeliral na zbornico, da skuša glavni urad izposlovati poslovno dovoljenje v naši državi. Žal, da se nam to dosedaj še ni posrečilo. Še je dosti rojakov, ki niso pri nobeni podporni organizaciji, in so zopet drugi, ki bi radi bili pri več društvih. Mesto Milwaukee s sosednim West Allisom šteje okrog 15,000 Slovencev, zato mislim, da bi J. S. K. Jednota imela dober uspeh tukaj, če bi imela poslovalno dovoljenje v naši državi.

Depresija ne prizanaša tudi nam tukaj. Krize se bodo pač ponavljale, dokler se ne bomo zavedli, da dobro zastopati nas morejo le oni, ki čutijo z nami dedavci. Zanimamo se, da skušamo izvoliti najzmožnejše in najbolj poštene sobrate in sosestre za konvencijo naše organizacije, ker vemo, da le taki bodo delovali v največjo korist vseh. Prav tako pa bi se morali tudi zanimati, da bi izvolili prave zastopnike v postavodaje mest, držav in naše Unije. Dokler bomo v tem oziru brezbrižni, ne moremo pričakovati dosti boljših časov.

S sestrskim pozdravom,
Pauline Vogrich,
članica društva št. 82 JSKJ.

Chicago,, Ill.

Konvencija naj izvoli pomožnega tajnika za stalno v glavni urad. V glavni nadzorni odbor naj se izvoli samo tri člane, tri člane pa v gosopodarski ali finančni odbor. Konvencija naj izvoli stalnega legalnega svetovalca ali odvetnika.

Konvencija naj se vrši vsaka štiri leta, in sicer drugi ponedeljek v septembru. Društva, ki štejejo po 50 članov, naj pošljejo po enega delegata, društva s 150 ali več pa dva. Delegatom naj se znižajo dnevnice in glavnim uradnikom plače. Vrhovnemu zdravniku naj se zniža pristojbina za pregledovanje listin od 25 na 15 centov. Urednik-upravnik naj bo glavni uradnik, izvoljen na konvenciji in naj se udeležuje vseh sej glavnega odbora. Letnih in polletnih sej naj se udeležujejo vsi glavni uradniki.

Jednota naj posojuje denar svojim članom na prve vknjižbe. Denar je po pravici članski in isti so upravičeni, da se jim posoja proti dovoljni garanciji. Denar naj se dalje posojuje stavbinskem in posojilnim društvom, ki plačujejo dobre obresti in dajo zdrava poroštva. Iz tega razloga priporočam tri člane v gospodarski odbor.

Glede glasila bi priporočal, da bi se tiskalo štiri strani slovenskega in štiri strani angleškega, in sicer vsako zase, če bi na ta način ne bilo preveč stroškov. (To bo vedel sobrat urednik povedati.) Glede tiskarne sem poučen, da plačujemo sedaj previsoko; po mojem mnenju se lahko prihrani $200 na mesec. — Imam še nekatera priporočila, pa sem uverjen, da bo naš delegat na konvenciji iste skušal vpoštevati.

Vsem delegatom in glavnim odbornikom želim na konvenciji nalepših uspehov. Naloga, ki je pred nami, je velika, toda upam, da jo bodo povoljno rešili v korist vsega članstva in da pri tem ne bodo pozabili starih, onemoglih članov.

Z bratskim pozdravom,
John Zvezich,
član društva št. 70 JSKJ.

Cleveland, O.

Rasprava opravilih je zdanasnja št. zaključena ko izide prihodnja št. bodo delegatje ž zborovali in se bode odlocevalo za prihodnje 4 leta. Jaz bi opozarjal na delegacija da bol ko mogoče ignorira boje ko pridejo radi koirta. Ker kolikor me je znano bode precej boja med nekaterim gl. odbor. Moje mnenje je da cel gl. odbor zasluži ukor ker je Jednoti pozročil precej nepotrebnih stroskov. Za sestava pravil naj se dobi člana da bode nekoliko razumel da nebo toliko pomajnklajev in napak kakor v sedanjik imamo veliko zmožnih članov pri Jednoti. Nadalje bi priporočal da glasilo piše za časa volitev v prid delavskih kandidatov ker naša Jednota sestoji iz samih delavcev in moramo delovati kjer koli je mogoce da pridejo delavski kandidati v postavodajo. Ker delavec se mora sam osvojiti ako hoče biti svoboden. Stranke katerim načelujejo multimiljoneri nebodo delale za nas. Nekateri vedno povdarjajo politika ven iz Jednote in sami so največji politikanti. Ali ni to tudi politika ako eden postane član Jednote samo radi korita? Ali ni tudi politika ako se član nahaja slucajno v mestu 500 milj od svojega bivalisča kose odločuje korito. Politika je kakor je hoče eden vzeti. H koncu želim delegacije obilo uspeha.

ANTON VEHAR
23 LETNI CLAN J. S. K. J
ŠT. 37.

(Pripomba urednika.—Gornji dopis je priobčen brez vseh popravkov, natančno tak kot je bil uredništvu predložen.)

Enumclaw, Wash.

Še par dni, pa se bodo delegati sestali v Indianapolisu, da kar mogoče dobro uredijo bodoča pravila in rešijo druge važne zadeve v največjo korist članstva JSKJ. Torej, delegatje 14. redne konvencije, bodite pozdravljeni, delujte v korist vsega članstva, ne pa v morebitno korist posameznikov. Vaše delo bo trudapolno. Marsikak član si morda misli, kako da je srečen oni, ki ima prosto vožnjo in še povrh plačane dnevnice. Toda, kdor gre na konvencijo z namenom napraviti vse najboljše za organizacijo, pride domov zmučen kot od najtežjega dela. Po ves dan pozorno zasledovati razprave in predloge in zraven razmišljati, da-li bo gotova stvar koristna članstvu in Jednoti, ni tako lahko, kot si marsikateri domišlja. Pri tem se še zaveda velike odgovornosti, ki jo ima napram članstvu. Morda se tudi dobi kateri, ki gre na konvencijo radi tega, da bi se kazalo nanj, češ, ta je pa delegat. Takih pa je malo, če jih je sploh kaj. Torej, delegatje, naj vam bo vedno pri srcu članstvo in Jednota, posebno še sedaj, ko celi svet ječi pod težo depresije. Le redki so oni člani, ki lahko zmagujejo asesment. Torej, ne tratite na konvenciji časa po nepotrebnem, ker čas je drag. Ne prežemajte stvari, ki so že prežete, ker s tem se potrati največ časa. Ni moj namen vas kaj učiti, toda priporočam, da štedite, kjer je mogoče.

Glede ene zadeve bi se rad izrazil, pa ne vem, če je izvedljiva ali ne. Vredno pa je, da se o stvari razmišlja. Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza se je na zadnji konvenciji izrekla za pogajanja z drugimi organizacijami glede združenja. Zato bi jaz priporočal, da tudi 14. redna konvencija JSKJ vzame to zadevo v pretres. Razlogi bi bili tudi sledeči: Naša JSKJ nima poslovnice v Wisconsinu, SSPZ je pa nima v Pennsylvaniji. Potom združenja teh dveh organizacij bi se morda dala ta reč urediti. Bilo bi celo priporočljivo, da bi obe organizaciji sklicali konvenciji ob istem času in v istem kraju, da bi bila delegatom obeh organizacij dana prilika, da o tem skupno razpravljajo. Ker se konvenciji obeh organizacij vršita v istem letu, bi se to dalo lahko izvršiti. Torej, ako se komu zdijo moji nasveti umestni, naj jih omeni na konvenciji.

Z bratskim pozdravom,
Matt Petchnick,
društvo št. 162 JSKJ.

Detroit, Mich.

Priporočam delegatom, da vpoštevajo vse koristne izpremembe, ki so bile priporočane v Novi Dobi za 14. konvencijo. Zavrže naj pa se vse slabo, kar škoduje JSKJ in članstvu v splošnem. Popolnoma se strinjam s sobratom Hitijem, ki svari delegate in delegatinje pred izvolitvijo zastopnika gl. tajniku in drugim gl. uradnikom, ako se bodo pravila tolmačila tako, kakor v zadnjem slučaju glede namestnika gl. tajniku. Potem se lahko zgodi, da bomo imeli dva glavna tajnika, pa nobenega namestnika, ali dva gl. blagajnika itd. Samo pomislimo na razliko v plači. Da bi pa pravila tolmačili v drugo stran, pa ne bo šlo lahko, pa bodo zopet nepotrebni stroški. Moje mnenje je še vedno, kljub nasprotni odločitvi, da nihče ne more mesta zasesti, dokler to mesto ni izpraznjeno. — S pozdravom,
Mary Bernick,
članica društva št. 144 JSKJ.

Joliet, Ill.

ODPRTO PISMO DELEGATOM IN DELEGATINJAM, KI SE BODO UDELEŽILI 14. KONVENCIJE.—

Ura, ko bomo morali priceti zelo važno in odgovorno delo za našo organizacijo in članstvo, je skoraj pred nami.

Kakor vsakdo ve, sedanji težavni časi so prinesli posebne probleme, katere nismo imeli na prejšnih konvencijah, ko so vladale boljše razmere.

Vsakdo izmed nas je prisiljen, da se skuša naučiti, kako bi se mogel dolar raztegniti, da dalje doseže, in privaditi smo se mogli kako shajati z zmanjšanimi dohodki. Ta nauk moramo na konvenčni zbornici tudi k dobremu obrniti, vsak odbornik in delegat svoj delež.

Da se kolikor mogoča prepreči nepravilno izplačilo podpor in bolj nadzoruje one simulante, ne bolnike, ki hočejo prejemati bolniško podporo za dalje časa, nego so pravilno deležni, ali kateri se za bolne naznanijo, ko sploh v resnici bolni niso, vam predložimo nekaj posebnih priporočil in nekaj prememb v besedilu bolniških izpričeval, katerim potom mislimo bo mogoče lažje zasačiti kako neredno-nost. Na primer, bolniška listina bi morala označiti ali je bil bolnik zaposlen ali brez dela ob času, ko se je za bolnega naznanil, in ako ni imel takrat službe, ki mu je dajala večje dohodke, nego jih bo prejemal v obliki bolniške podpore od naše in drugih organizacij, pri katerih je zavarovan. To vprašanje je stavljeno na listinah

(Dalje na 3. strani).

Razprave o pravilih

(Nadaljevanje z 2. strani)

zavarovalninskih družb, in člo-k, ki že ima toliko tedenske mesečne bolniške zavaroval-ne, da je preblizu ali da pre-a njegov tedenski ali meseč-zaslužek od svojega delo. Torej da se mu splača biti bo-," ne more dobiti še nadalj-zavarovalnine za to svrho.

Kakor je bilo že mnogokrat povedano, nekateri zdravniki ravnost napačno izpolnijo bolniško izpričevalo takim, ki niso res bolni in podpore delež-

Naše društvo št. 66, ki je eno izmed največjih pri Jednoti, je sprejelo resolucijo, da na konvenciji predlagamo, da vr-hovni zdravnik in glavni urad vse sumljive slučaje natanko in strogo pregledata, in ako se bo spoznalo, da kateri zdravnik priporoča simulante za bolniško podporo ali z nami pošteno ne sodeluje, mora naš vrhovni zdravnik, s sporazumom z glav-nim tajnikom, ako potreba, na-znaniti krajevnemu društvu v dotični okolici, da ne bo Jednota naprej pripoznala ali odobrila nobeno bolniško izpričevalo pod-pisano od dotičnega zdravnika in da se bo zahtevala natančna preiskava bolnika od drugih zdravnikov.

Pripomba zdravnikov o tem mora tudi biti označena na bol-niških izkaznicah. V drugih be-sedah povedano, vsi zdravniki, ki hočejo biti rekognizirani pri naši Jednoti, morajo biti pod kontrolo našega v r h o v n e g a zdravnika, in lahko jim on iz-da kartico ali certifikat, da so pripoznani, dokler z nami pra-vilno sodelujejo.

Predlagali bomo na konvenciji, da bo moral urednik tudi opravljati službo kot "Publicity Man" za Jednoto in ob gotovih prilikah razposlati na društvene tajnike ali druge označene urednike primerne spise "write-up," kateri naj bi bili s pri-mernimi in potrebnimi dodatki tikajočij se posameznega društ-va ob gotovih prilikah priobče-ni kot novice "News Items" v krajevnih angleških časopisih. ...disi dnevnikih ali tednikih, da tako postane naša organiza-cija, njeni člani in njih delo poznano po vseh okolicah, od kar bomo prav gotovo nekaj pridobili. To bomo zbornici bolj natanko ilustrirali.

Priporočali bomo, da Jednota adoptira "Loan Reserve" na certifikate vseh onih članov, ki to želijo in plačajo potrebni viš-ji asesment. To seveda mora biti prostovoljno. Na ta način bi se bo zamoglo pomagati mno-gim potrebnim članom in se jih ob-držalo pri Jednoti.

Predlagali bomo tudi, da Jed-nota posojuje članom na pose-stva po načinu Posojilnih in Stavbinskih Društev (Building and Loan Associations) in da glavni odbor adoptira potrebne regulacije za varno poslovanje v tej smeri. Predložili bomo nova priporočila, po katerih Jednota lahko varno nalaga denar in prejemala višjo me-ro obresti, kakor sedaj prejema v bondih, in obenem se bo go-spodarsko pomagalo mnogim našim članom.

Z sobratskim pozdravom in veselo svidenje!

John Živetz st.,
Frank E. Vranichar,
delegata društva sv. Petra in Pavla, št. 66, Joliet, Ill.

Cleveland, O.

Pred vsako konvencijo ima članstvo veliko zaupanje v njih izvoljene zastopnike, kaj vse dobrega in koristnega sto-rijo, katero naj služi le v korist skupnosti. Gotovo ima vsak delegat in delegatinja dober na-men delovati v tej smeri, ako bi bila dana prava podlaga za te želje uresničiti. Če se vse to ne izteče, kot je želja ve-čine, seveda ni krivda zastop-nikov, pač pa številne okolščine, katere pridejo napoti, bodisi po potrebi ali nepotrebi, kakor jih kdo že smatra. Ako bi se kon-vencija vršila v kakšni rezerva-ciji, daleč izven obljudene po-krajine, bi bržkone imela več zaželjenega uspeha, ker izognili bi se vsakojakim ceremonijam, katere so enim v nadlogo in drugim v breme.

Ravnokar omenjena sugesti-ja ni moja iznajdba, ker prago-zdov se bojim in pod milim ne-bom ni varno kritje; toda do-tični člani, ki so to priporočali, niso imeli napačnega mnenja, kajti če jih sodim po naslednjih zapovedih, katere so mi našteli, se mi zdijo kakor Mojzes, ki je izročil desetero zapovedi pod goro Sinaj svojemu ljudstvu; z edino izjemo, da ti-le so mi jih našteli še več.

V spremstvo me vzamejo ta-koj, kakor hitro nastopim poto-vanje in do ure, ko prejmem dnevnice; potem nisem jih več obvezan spolnovati.

Če ti-le ne nadkrilijo vsakega mojstra v postavah, se lahko vsak prepriča na prvi točki ali zapovedi, ki se glasi: Vsak skromen delegat, ki ima pleme-niti namen, vzame s seboj pri-meren kovčeg, v katerem ni prostora za nobeno steklenico, niti polno niti prazno. Ako imaš polno, nudiš priliko, da svojega bližnjega mamiš, če je prazna, pa lahko kaline loviš. Kdor krši prvo zapoved, je iz-postavljen civilni oblasti, da ga pošlje v "špehkamro," svojim so-članom pa v degredacijo za vse življenje.

Druga zapoved nalaga, da se zgubi v postelјo ne kasneje kot ob desetih zvečer, po pravočasu istega kraja. V slučaju, da ne more spati celo noč, lahko vsta-ne v zgodnjih jutranjih urah na sprehod, bos po osvežujoči rosi. To je Knajpova procedu-ra, zdravju zelo koristna.

Tretja nudi prave direktive takoj ob otvoritvi prve kon-venčne seje, da se nikar ne straši zaporedoma o dragoce-nem času, kajti že z istim stra-šilom zapravljate dragoceni čas. Vsak, ki je na tem, da konven-cija se čim prej zaključi, ne bo dragocenega časa ubijal po ne-potrebnem, niti dokazoval, ko-liko vsaka minuta stane član-stvo. To bomo lahko računali potem, ko bo cela svota skupaj.

Četrta je podobna tretji sose-stri, katera svari, da predlogov nikar ponavljati, če je podoben mojemu, ki mi ga je društvo naročilo. Bi ne bilo zdravo, ako bi hoteli povedati vse vsi, kar so nam društva naročila. Če bomo neizprosno v z t r a j a l i v tem oziru, bomo prezimili v prelepi Indiani, pozabljeni od vseh; niti v časopisih se nas ne bodo spomnili kot pogreša-nih ekspedicij na severnem ali južnem tečaju.

Peta: Ako se kateri ne ude-leži seje, in ga drugi opraviči z izmišljeno lažjo, kot se včasih pripeti, takim zastopnikom se da počitek za isti dan ob svo-jem, da obude kes nad storje-nimi grehi.

Šesta je mučna. Sleherni, ki zdirja med odmorom za plotom ali ograjo in ravno v takšnem galopu nazaj, naj bi se ga po-stavilo v preiskušnjo, če se upa stati na eni nogi. Posledice de-zertacije bi se takoj spoznale.

Sedma: Nikar druge sumni-čiti in zalezovati na njih pošte-nih potih. Kdor poštenjaku ne zaupa, ni sam istega vreden.

Osma mi ne prija posebno, ker vsak je nečimurnosti do-stopen v civiliziranem svetu. Ta prepoveduje, da se ne daje prvenstvo rejenim obrazom in zlikanim hlačam, pač pa dušev-nim vrlinam, kdor jih poseduje ter iste v korist bratstva rabi.

Deveta: Vsakdo, ki se udele-ži plesa, naj bo previden, da se ne izpodtakne, kajti kdor zajde v vrtinec, je v veliki nevarnosti za življenje. Dolžnost vsakega je agitirati, da se zabave na konvencijah omejijo, kjer ni-majo programov še tiskanih.

Deseta: Kadar se čitajo po-slane brzojavne čestitke, najsi-bodi pisane ali tiskane, naj si vsak položi prst na uho, kot znak, da iste nič ne hasnejo, pač pa škodujejo, kolikor je v tretji zapopadeno.

Enajsta: Kadar se vstane v znak sožalja pokojnim, spomni-mo se tudi onih, ki so bili tudi naši sobratje, a jih je brezde-lje prisililo, da so prestali biti nam enaki. Če smo toliko brat-ski za umrlimi, zakaj bi ne bili živim, kateri naj bodo nam pri-ča, da smo to, zakar se izdaja-mo. Ko bo dvanajsta odbila. naj se vsak izkaže napram svo-jemu bližnjemu tako, kot bi že-lel, da se njegov bližnji njemu.

Še nekaj jih je, ki niso do-zorele, in ker ni moja obvezna dolžnost, jih navesti, zaključim s tem—ali bo mogoče vsaj te večje izpolniti.

Ivan Kapelj,
tajnik društva št. 71 JSKJ.

DOPISI

Claridge, Pa.

Malo se sliši iz te naselbine, dasi biva tukaj precej veliko šte-vilo Slovencev. Z delom je do-kaj žalostno, ker se dela sedaj le po en dan na teden. Dne 30. ju-nija so en rov zaprli za nedo-ločen čas ali pa za vedno; ne-kateri pravijo, da je v njem še za šest let premoga, če bi ga ho-teli pobrati. Druge gospodar-ske razmere so opešale in vse se pritožuje nad depresijo. Pa kako bi se ne! V zadnjih par letih je v Zedinjenih državah propadlo nad tri tisoč bank in prodanih je bilo neštevilno farm. Pred nekaj leti so farmarji pro-dajali v jeseni prešiče po 20 do 22 centov funt; ako je imel pre-šič 300 funtov čiste teže, je do-bil zanjga okoli $60.00. Zdaj mora pa za $60.00 zrediti tri pre-šiče več. To pomeni več dela in več krme. Podobno je z dru-gimi vrednotami. Pred deseti-mi leti so se kupovale farme po 10 do 12 tisoč dolarjev, ki so zdaj vredne komaj štiri do pet tisoč. Cena pada pri vsem in nobena stvar na svetu nima več prave veljave. Veliko število milijonskih korporacij je bank-rotiralo in tega še ni konec, po-navlja se dan za dnem. Banke ne posojujejo več denarja niti na prve vknjižbe, in ne dajo de-narja ven tistim, ki ga imajo na hranilnih vlogah. Tukaj izpla-čajo po $50 na mesec, pa še za tisto povedo, da se mora porabiti le za prehrano družine. Kam ne-ki smo prišli? Bankirji so po-stali gospodarji vsega kapitala na svetu. Vsled tega je nasta-la velika nezaupnost v banke. Kdor ima še kakšen denar, ga rajši doma drži, da ga rabi, ka-dar sam hoče. Prišlo je tako da-leč, da drugi drugemu več ne zaupamo in to podaljšuje depre-sijo. Videti je, da tudi nihče neče plačati svojih dolgov, vse od gospodov na vladi do navadnih pastirjev. Francija se nič ne meni, da bi plačala svoje dolgo-ve Zedinjenim državam, istota-ko Anglija, Italija itd. Ameri-ška vlada se je potom bondov zadolžila pri ameriškemu ljud-stvu, da je dala svojim bivšim tovarišicam v vojni potrebna po-sojila, za vračilo se bo pa obri-sala. Ameriški davkoplačevalci bodo končno morali to plačati. Vzrokov za depresijo je torej dovolj. Kdaj se bodo razmere na boljše obrnile, je težko reči. — Tukaj na McColough je v ro-vu dne 1. julija ponesrečil rojak John Močnik; bil je močno po-bit. Nahaja se v b o l n i c i v Greensburgu, kjer se mu zdrav-je počasi obrača na bolje. Želi-mo mu, da bi se kmalu zdrav vr-nil v krog svoje družine in pri-jateljev.

Pozdrav vsemu članstvu JSKJ in vsem rojakom širom Ameri-ke!

Anton Jerina.

Euclid, O.

Člane in članice društva Na-predek, št. 132 JSKJ pozivljam, da plačajo svoje asesmente ta mesec najkasneje do 23. julija do osme ure zvečer, ker 24. ju-lija zjutraj odpotujem na kon-vencijo. P r o s i m, da člantvo vpošteva moj poziv, da mi bo mogoče asesment pravočasno po-slati na glavni urad. — Z brat-skim pozdravom,

John Korenčič,
tajnik dr. št. 132 JSKJ.

Waukegan, Ill.

Članstvu društva sv. Roka, št. 94 JSKJ, naznanjam, da bom za časa tajnikove odsotnosti podpisani vodil tajniške posle. Torej, če bo kateri imel kakšne zadeve, ki se tičejo tajniškega posla, naj se obrne na podpisa-nega.

Pri tej priliki apeliram tudi na vse one člane in članice, ki ne morejo plačevati mesečnih asesmentov, da vpoštevajo dru-štveni sklep, ki določa, da mo-rajo taki člani priti na sejo in tam povedati kako in kaj, ker le društvena seja sme dovoliti, da se za takega člana založi iz društvene blagajne. Kdor ne bo vpošteval omenjenega dru-štvenega sklepa, naj slabe po-sledice sam sebi pripiše. — Z bratskim pozdravom,

John Zalar,
predsednik dr. št. 94, JSKJ,
1118 Wadsworth Ave.,
North Chicago, Ill.

Sharon, Pa.

Člane društva Sloga, št. 174 JSKJ obveščam tem potom, da odpotujem od tu na konvencijo 23. julija zvečer. Prosim vse čla-ne, da po omenjenemu dnevu plačujejo svoje asesmente in javljajo vse tajništva se tikajo-če zadeve društvenemu zapisni-karju, s o b r a t u Jos. Glavanu, dokler se ne vrnem. Opozarjam člane, naj pazijo, da bodo imeli asesmente plačane o pravem ča-su. — Z bratskim pozdravom,

Frank Kramar,
tajnik društva št. 174 JSKJ.

Sharon-Farrell, Pa.

Tukajšne delavske razmere so pod ničlo. Za prihodnjo zimo pravijo, da bo še hujše, in potem seveda nič več dobro. Naši kan-didati za prihodnje volitve nam seveda vse najboljše obljubijo, ako dobijo stolčke. Potem bo pa tako, kot je slepec rekel: bomo videli!

Počitnic imamo dovolj, torej pridno obdelujemo naše vrtove, da bomo pridelali več paprike, kumarc, fižola, paradižnikov in krompirja, kar bo v teh slabih časih vse prav prišlo. Skrbi nas le, kje bomo vzeli še vse drugo potrebno, da se prihodnjo zimo pošteno preživimo in da ne bo-mo zmrzovali. V mestu nismo zdaj nič vredni. Naše hišice z lo-ti vred niso ničesar vredne, dasi smo vtaknili vanje vse, kar smo imeli. A davke je treba vseeno plačati, seveda, če jih moremo. Kdor tega ne more storiti, ga pa kmalu odpokličejo in mu povedo, da posestvo ni več njegovo. Se-daj so pa še novi davki naloženi, katerih bomo delavci največ pla-čali. Pa kaj hočemo? Saj ven-dar mi vse izdelamo in pridela-mo, in kako bi vsa "krukerija ro-nala" če ne bi bilo delavcev. Po-leg tega nam še pravijo, da dru-gače ne more biti.

Zelo lepo bi bilo, če bi se v teh časih znašli vsak na svoji farmi, s kakšnimi sto akri zemlje, po-slopji in živino. Ali bi kaj z ve-seljem pokazali fige vsem tovar-nam in rovom. Toliko bi se že potrudili, da bi poleg živeža še za davke napravili, potem pa good-by tovarne! Le poglejmo naše slovenske farmerje, da ni-majo niti od daleč toliko pritožb, kot jih imamo mi industrijski de-lavci. Včasi kateri malo pojam-ra, pa še tisto je menda bolj iz navade kot iz potrebe. Pridna delavčeva roka si lahko izboljša kmetijo in življenje. Poznam Slovenca f a r m e r j a v James-townu, Pa., to je kakih 22 milj od Sharona. Imenuje se Anton Šajn in je doma iz Knežaka na Krasu, št. 36, po domače Peckov. Prišel je v Ameriko leta 1897 in sicer v Claridge, Pa. Največ je delal v premogovih rovih, pozne-je pa je vzel v najem bližnjo far-mo in še isto obdeloval s svojo pridno družino. Tako si je pri-hranil par tisočakov. Leta 1920 ga je neki prodajalec farm na-govoril, da je kupil v James-townu 300 akrov obsegajočo far-mo, z vsem potrebnim poslopjem, orodjem in živino. Kupil je tako-rekoč kot mačka v žaklju in dal za vse skupaj enajst tisoč dolar-jev, seveda več kot polovico na obroke. Kmetija je bila zane-marjena, ž i v i n a malo vredna, orodje staro. Toda možu ni ka-zalo nič drugega kot dela se res-no prijeti ali pa izgubiti, kar je bilo že plačano. Pridna roka slo-venskega delavca vse premore. Nastavil si je polagoma dobro ži-vino, nabavil si novo orodje in stroje in s pomočjo pridne in varčne družine počasi izplačal ves dolg. Danes je to eden naj-močnejših slovenskih farmerjev, kar jih jaz poznam. Pred par le-ti je kupil še sosedno 100 akrov obsegajočo farmo, tako da ima zdaj 400 akrov farmo, 60 glav živine in vse potrebne kmetijske stroje. Mleko prodaja naravnost v mesto pa 7 centov kvort. Do danes še ni občutil brezposelnosti in ne pomanjkanja. Znal si je o pravem času pomagati na far-me, delal je pridno in varčeval in družina mu je vzorno pomagala. Radi obiščemo to prijazno in go-stoljubno družino, kjer smo ved-no dobrodošli in lepo postreženi.

Lepa prilika, da obiščemo Šaj-novo farmo, se nam bo nudila v nedeljo 31. julija, ko se bo tam vršil piknik slovenskega pevske-ga društva iz Sharona. Na raz-polago bo lepa senca, kopališče, ribolov, sveži zrak, dobra kap-ljica, izboren prigrizek, razne tekme itd. Vse bo na razpolago vsem posetnikom piknika. Sliša-li bomo lepo petje in prisostvo-vali bomo raznim igram in tek-mam. Tudi v plavanju bodo tek-me, kajti na Šajnovi farmi je tu-di primerno kopališče. Kdor se želi kopati, naj prinese kopalno obleko s seboj. Na programu bo tudi dirka v vrečah. Lansko le-to smo na istem prostoru Cleve-landčanom odvzeli prvenstvo. Če imajo korajžo, naj še letos pri-dejo; mi smo še take volje.

Pevski zbor vabi vse ljubite-lje proste narave in dobre zaba-ve na ta piknik. Prigrizek in za-livanje bo vse pristnega doma-čega pridelka in izdelka. Za vož-njo bosta poskrbela dva trucka, ki bosta pripravljena pred Slo-venskim domom, odkoder odpe-ljeta ob deseti uri dopoldne. Kdor se želi peljati na piknik, naj bo do določenega časa na mestu; voznina na obe strani bo samo 25 centov za osebo. Pevski zbor va-bi tudi tiste, ki imajo svoje av-tomobile, da se pripeljejo s svo-jimi družinami in prijatelji na piknik na Š a j n o v o farmo v Jamestownu, Pa., v nedeljo 31. julija.

Anton Valentinčič.

S pota.

Ker obiskujem razne konven-cije, posetim morda tudi 14. konvencijo JSKJ. Pravim, mo-goče, ker gotovo še ni. Dose-daj mi je zdravnik odsvetoval se udeleževati razburljivih pri-reditev, kot so gotovo konven-cije. Po prestanih operacijah se mudim zdaj tu na farmah na Willardu, Wis. Ako bom kaj boljši, se udeležim prihodnje konvencije, ker bo v bližini, da srečam moje stare znance in znanke iz širne Amerike, ki se bodo zbrali v Indianapolisu, da ukrepajo o vsem najboljšem za JSKJ. Iz predkonvenčnih dopi-sov sklepam, da bodo na kon-venciji razumni možje in žene, vešči v svojem poslu, katerega so jim zaupala društva.

Matija Pogorelc.

Indianapolis, Ind.

POZIV. — Iz urada društva št. 45 J. S. K. Jednote se obve-šča vse člane in članice na sklep seje, ki je bil sprejet 10. juli-ja. Društveni odbor vidi, da precejšno število članov zane-marja svojo dolžnost napram društvu. Dolžnost članov je, da vsaj včasi pokažejo svojo brat-sko lojalnost. Ni bratsko, da se član oglasi pri društvu samo takrat, kadar potrebuje podpo-re, ampak pravilno je, da je na razpolago društvu in društve-nemu odboru, kadar isti potre-buje njegove pomoči.

Tem potom pozivljam člane društva št. 45 JSKJ, da se pol-noštevilno udeleže slavnostnega sprejema delegatov JSKJ v ne-deljo 24. julija o polu sedmih (6:30) popoldne. S članom, ki se temu pozivu ne bo odzval, se bo postopalo v smislu sklepa društvene seje. — Pozdrav!

Za društvo št. 45 J. S. K. Jednote:
Joseph Gasnik, predsednik.

Ely, Minn.

NAZNANILO IN ZAHVALA. —Žalostnih src naznanjamo so-rodnikom, prijateljem in čnan-cem, da je dne 9. julija ob dveh popoldne preminil naš dragi oče

Frank Erchull.

Pokojnik je bil rojen 8. de-cembra 1879 v vasi Zagorica pri Dobrempolju na Dolenjskem. V Ameriki je bival 38 let. Sopro-ga mu je umrla že leta 1922. Bil je član društva sv. Barbare, št. 200 JSKJ od začetka in njen blagajnik do svoje smrti.

Pogreb se je vršil 11. julija z mašo zadušnico. Prav lepa hvala vsem sosedom za poklo-njene vence, za maše zadušnice in za pogreb potrebne avtomo-bile, ki so jih dali na razpolago.

Za pokojnikom žalujejo: Ed-win J. Erchull, sin; Mary, omo-žena Kastelc, Molly, omožena Miller; Edith, omožena Glatch; Olga in Cristina, hčere v Ely, Minnesota; Anton Erchull, brat v Milwaukee, Wis.; Mary Mu-sec, sestra v Kitzville, Minn.; v starem kraju trije bratje, dve sestri in 80-letni oče. — Naj mu bo lahka ameriška gru-da!

Mary Kastelc.

Pittsburgh, Pa.

Zadnja seja društva Marije Vnebovzete, št. 182 JSKJ je bi-la odložena, ker sem se podpi-sana morala udeležiti seje Zve-ze JSKJ društev v Center, Pa. Članice so torej prošene, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se bo vršila v petek 22. julija o polu osmih (7:30) zvečer na domu tajnice, 5222 Carnegie Ave. Ker bo to zadnja seja pred konvencijo, je priporočlji-vo, da se je udeležijo vse člani-ce in povedo svoje mnenje in priporočilo v korist društva in Jednote. Dalje opozarjam čla-nice, ki kaj dolgujejo na ases-mentu, da to poravnajo do 23. julija. Želela bi, da je vse ure-jeno, predno odidem na konven-cijo. — Sestrski pozdrav!

Za društvo št. 182 JSKJ:
Mary Čadonič, tajnica.

Chicago, Ill.

Žensko društvo Zvezda, št. 170 JSKJ priredi na večer 23. julija domačo zabavo v prosto-rih sosestre predsednice Mary Kovačič na 2254 Blue Island Ave. Ta domača zabava je v prvi vrsti namenjena delegatom in delegatinjam in glavnim od-bornikom JSKJ, ki bodo poto-vali skozi Chicago. Vljudno so vabljeni, da posetijo to priredi-tev, če se bodo istočasno naha-jali v Chicagu. Za dobro po-strežbo bo skrbljeno, istotako tudi za prenočišča, kateri bo želel. Za tiste, ki bi prišli v Chicago v nedeljo 24. julija, bo ob desetih dopoldne na gori omenjenem naslovu pripravljen zajutrk. Želimo vsem delega-tom, delegatinjam in glavnim odbornikom in odbornici sreč-nega potovanja, ter upamo, da se tisti, katerim bodo potne pri-like dopuščale, o g l a s i j o pri "Zvezdah" na 2254 Blue Island Ave. Na svidenje!

Za društvo Zvezda, št. 170 J. S. K. Jednote:
Agnes Jurečič, tajnica.

Enumclaw, Wash.

Drugih posebnih novic ni-mam od tukaj poročati, kot da naša Slovanska federacija do-bro napreduje v tej državi. V nedeljo 31. julija priredimo vseslovanski piknik v Spano-way parku v Tacomi, Wash. Vstopnina bo prosta, samo 25 centov bo za plačati od avto-mobila. Ta piknik je prirejen za vse Slovane, zato so vabljeni vsi na poset istega. Vsak posa-meznik, ki se bo udeležil pikni-ka bo povečal število in ugled Slovanstva. Na pikniku bo do-volj vsakovrstne zabave in na-stopili bodo tudi dobri govorni-ki. Torej, na svidenje 31. julija v Tacomi!

Matt Petchnick.

Pittsburgh, Pa.

Ne bom pisal o društvenih zadevah, pa tudi ne o delav-skem položaju. Mesto pisati o slednjem, bi bilo bolj primerno napraviti eno veliko ničlo. Pittsburgh, nekdaj mesto polno dima od velikanskih dimnikov topilnic, je danes skoro tako či-sto, kot kaka kmečka vas v sta-ri domovini. Večina tovarn spi trdno spanje, in kot je videti, se ne bodo nikdar več prebudile k življenju. Menda so že prej preveč trdo delale. Skoraj vse počiva, samo Coxsova armada je zaposlena s pranjem in suše-njem svojih modrih srajc. To se menda dela zato, da ko se Cox vrne iz Evrope, se nemudo-ma poda v Milwaukee, kjer bo izvoljen zopet en predsedniški kandidat za jesenske volitve.

Imamo pa tu med nami še eno armado, ki je resno zapo-slena, in sicer na kulturnem po-lju. To je nova armada pevcev pevskega društva Prešeren, ki je z vso vnemo na delu, da oživ-lja naselbino v teh težkih in mizernih časih. Vse priznanje gre torej novopristoplim čla-nom, da so tako ojačili naše redke vrste in s tem omogočili krepkejše delovanje društva na pevskem polju, česar je v naselbini zelo manjkalo.

Da takoj damo občinstvu ne-kaj popolnoma domačega raz-vedrila, je društvo Prešeren sklenilo, da priredi v nedeljo 24. julija "basket-piknik" pri rojaku Penkatu v Millvale. Družine naj prinesejo jedila s seboj, kdor pa tega ne bo mo-gel, posebno samci, bodo pa lahko na licu mesta dobili pri-grizek v obliki pečenega janjca in drugih dobrot. Vstopnina bo za te čase primerna, namreč sa-mo 25 centov za osebo. Upa-mo, da na tem pikniku ne bo manjkalo nobenega prijatelja lepega petja in dobre zabave, kar jih biva v Pittsburghu in okolici. — Pevski pozdrav!

Za pevsko društvo Prešeren:
Frank Oblak.

Strabane, Pa.

IZ URADA ZVEZE JSKJ DRUŠTEV V ZAPADNI PENNSYLVANIJI. — Vsem ce-njenim delegatom in delegati-njam iz Pennsylvanije in dru-gih vzhodnih držav, ki bodo po-tovali na konvencijo v Indian-apolis skozi Pittsburgh, Pa., se glede vožnje sporoča sledeče:

Delegacija iz zapadne Penn-sylvanije se zbere v Pitts-burghu na Pennsylvania posta-ji (Union Station) **v nedeljo 24. julija o polu sedmih zjutraj stari čas (Eastern Standard Time).** Vlak odpelje iz postaje točno polu osmih (7:30) zju-traj in dospe v Indianapolis, Ind., deset minut čez tri popol-dne. Priporoča se, da si dele-gati in delegatinje uredе čas potovanja tako, da bodo skupno potovali iz Pittsburgha v In-dianapolis.

Delegatje iz oddaljenih kra-jev, kot iz vzhodne Pennsylva-nije, New Yorka in drugih kra-jev, ki bodo potovali preko Pittsburgha, si lahko urede ta-ko, da dospejo v Pittsburgh v soboto 23. julija zvečer in naj pridejo v Slovenski dom na 57. in Butler Sts. Prespijo lahko noč v Pittsburghu (za prenoči-šče bo preskrbljeno) in zjutraj se zopet zberejo v Slovenskem domu. Istotako lahko pridejo v nedeljo zjutraj v Slovenski dom tudi delegatje iz okolice Pittsburgha. Pazijo naj vsi, da bodo pravočasno na mestu, kaj-ti delegacija zapusti Slovenski dom nekoliko minut pred polu sedmo zjutraj, ter se poda na Pennsylvanijo postajo, da se

(Dalje na 7. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane $1.50, za inozemstvo $2.

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $0.72 per year; non-members $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. VIII. —83— NO. 29

PREDKONVENČNA RAZMOTRIVANJA

Z današnjo izdajo Nove Dobe so zaključene razprave o pravilih, ki so trajale prilično pol leta. Člani so se v velikem številu poslužili svojega glasila, da izrazijo svoja mnenja z ozirom na prikrojitev bodočih pravil J. S. K. Jednote. To je dokaz, da se članstvo zanima za svojo organizacijo in da se zaveda, v kako resnih časih se nahajamo. Tako zanimanje za bodočnost organizacije je gotovo hvalevredno. Hvalevredno in razveseljivo je tudi dejstvo, da so se dopisniki, ki so razpravljali o pravilih oziroma o problemih bodoče konvencije, vseskozi dostojno izražali. Pokazali so s tem, da je mogoče z lepimi in dostojnimi besedami povedati vse, kar je treba, da se je mogoče izogniti osebnosti, žaljenj, sumničenja in zafrkavanja. Pokazali so, da so kljub različnim nazorom vendar bratje in sestre med seboj. Urednik smatra za svojo prijetno dolžnost, da to na tem mestu poudari z vsem priznanjem.

Čez teden dni bo že konvencija končnoveljavno reševala probleme, o katerih so na različne načine razmotrivali člani v svojem glasilu. Razume se, da konvencija ne bo mogla vpoštevati vseh priporočil, ki so bila navedena v razpravah o pravilih. Nekatera teh priporočil so si direktno nasprotovala, zato bo v takih slučajih popolnoma nemogoče ugoditi obema strankama. Nekatera priporočila ne bodo mogli biti vpoštevana z ozirom na finance, druga z ozirom na državne postave. Ponekod bodo potrebni kompromisi, da se deloma ugodi tej, deloma drugi zahtevi.

Vsekakor pa se lahko zanesemo, da bo konvencija skušala ustreči večini članstva, kolikor bodo pač pripuščale splošne razmere in razne omejitve, preko katerih ni mogoče iti. Jednota je sicer nekaka mala država v državi in njena pravila so legalna, toda le toliko časa, dokler niso v konfliktu z državnimi postavami. Razne državne omejitve pravic so nam včasi sicer neprijetne, toda z ozirom na poslovanje bratskih podpornih organizacij so v splošnem koristne. Marsikatera podporna organizacija je propadla, ker je bila preveč radodarna in je premalo računala s prihodnostjo. To se je zgodilo v časih, ko se države še niso dosti brigale za poslovanje bratskih podpornih organizacij in so jim puščale svobodne roke. Slovenske podporne organizacije so še primeroma mlade in so se razvile v času, ko so bile že v veljavi gotove državne postave, katere so zahtevale primerno varnost in rezervo za gotovo izplačilo obligacij. Iz tega vzroka nam je bilo prihranjeno marsikako razočaranje.

Razprave o pravilih v našem glasilu so bile nekake debate. V teku debat se vsako zadevo osvetli od različnih strani, kar je potrebno za pravilno končno sodbo. Mnogokrat se zgodi, da je kakšna debata navidezno čisto iz reda, pa je koristna vsled tega, ker spravi poslušalce ali čitatelje na nove misli in ideje. Kakšno neizvedljivo priporočilo da včasi povod odgovoru ali pojasnilu, ki pomaga mnogim članom k boljšemu razumevanju splošnega položaja organizacije.

Dopisniki, ki so se udeleževali razprav o pravilih, naj imajo torej zavest, da so po svoje koristili organizaciji, četudi njih priporočila ne bodo mogla biti na konvenciji vpoštevana ali pa bodo vpoštevana samo deloma. Storili so svojo dolžnost in zdaj je ležeče na delegatih in delegatinjah 14. redne konvencije, da storijo svojo. Upati smemo, da bodo ti ukrenili vse najboljše, kar bo v danih razmerah mogoče, ker pač računamo, da so krajevna društva izbrala svoje najboljše in najzmožnejše člane, da jih zastopajo na konvenciji.

—o—

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA

V zadevi, tikajoči se društva sv. Mihaela, št. 40 JSKJ, in sobrata Antona Menarta, je prišel glavni porotni odbor do zaključka, da potrdi oziroma amendira sklep društva v toliko, da je bil Anton Menart pravilno suspendiran, ne pa črtan. Razprava o zadevi se nadaljuje in zaključi na konvenciji pred odborom za pritožbe; do takrat se zberejo nekateri nadaljni potrebni podatki, tikajoči se te zadeve.

Za glavni porotni odbor JSKJ:
Joseph Plautz, predsednik; Joseph Mantel, 1. porotnik; Anton Okolish, 2. porotnik.

—o—

Oton Župančič:

MLADO JUTRO

Svež dih od gora,
od rožnih poljan,
ves v rosah opran
se dan lesketa.

Vsaka misel kristal,
vsaka želja je ptič —
čez plan, čez grič
v sinjine od tal.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

ali bi vsaj morala biti za vsako številko nova, mora najprej v mislih sestaviti načrt obdelave, pa tudi načrt za zaključek. To je važno. Kakor za uspešen zaključek romana ni vseeno, če se zaljubljenca zastrupita, v vodo skočita ali pa poročita in potem pestujeta svoje vnuke in pravnuke do devetega kolena, tako ni vseeno, kakšen okus pusti čitatelju v ustih konec uredniškega članka.

Sedeš in začneš pisati. S kratkimi presledki čara pisalni stroj v stavke in odstavke oblikovano idejo na papir. Kar vesel si in sam s seboj zadovoljen, da gre tako gladko.

Pa se odpro vrata in v urad stopi prijatelj ali znanec. Mogoče je prišel po kakšnem opravku, mogoče kar tako. Morda ga imaš rad, toda v tistem hipu bi ti bilo najljubše, če bi bil prišlec vsaj sto milj daleč od uredniške gajbice. Zamudi se četrt ure, pol ure ali celo več. Ko začneš tožiti kako silno si zaposlen, obiskovalec, ki hitro misli, brž razume migljaj in se poslovi; kak drugi pa se samo malo popravi na stolu, si prižge novo cigarete in zapoje ponovno žalostinko depresiji in kugi na parkljih in gobcih.

Ko končno odide, poteče morda nadaljne pol ure, predno najdeš izgubljeno nit za nadaljno pletenje članka. Komaj prideš nekoliko v zamah, zazvoni telefon in dragi rojak na drugem koncu telefona želi imeti te ali one informacije, za katere moraš stikati po knjigah in raznih listinah.

Pa je zopet šlo četrt ure po gobe in zopet je izgubljena nit za nadaljevanje članka. Ko jo najdeš in zopet izorješ nekaj črnih brazd na papirju, pridivja v urad trgovski potnik, ki te zamudi pol ure s poskušeno prodajo najrazličnejših pisarniških strojev. Vse ima, samo ne stroja, ki bi mislil in članke pisal brez urednikove pomoči.

Zopet zazvoni telefon in nekdo ti z veliko ihto pripoveduje, kako so se pocenile kokoši in jajca, makaroni in banane, korenje in buče itd. Šele ko izmoli vse agrikulturne litanije, ti da toliko časa, da mu poveš, da se ni obrnil na pravi naslov, da ima napačno zvezo in številko.

Sledi par stavkov, nakar te zmoti sel z brzojavko ali "special delivery" pismom. Tako reč je seveda treba takoj odpreti in včasi tudi brez odlašanja odgovoriti. Pa se zopet srečno pridela nekaj minut zamude.

Postajaš nervozen in misli in stavki se vlečejo in trgajo kot jesenske megle. Nato navadno zopet pride kak znanec s presenetljivo novico, da je vroče kosama strela. To te spomni, da je res vroče, in mu pritrdiš. Pogledaš na živo srebro, ki se v toplometru balancira nekje med 90 in 100, pa ti postane še bolj vroče.

Ko obiskovalec odide, prečitaš, kar si napisal, in postane ti še huje vroče. Nedogotovljen članek je tak kot "turška fana" ali kot tista odeja, ki je sestavljena iz skupaj sešitih koščekov najrazličnejšega blaga. Takega umotvora ne moreš izpostaviti kritiki tisočerih članov in nečlanov širom Amerike. Ne preostaja ti druzega, kot da v hladnem podzemlju "uredništva št. 2" v poznih nočnih urah sestaviš nekaj popolnoma novega. Ali pa pobegneš v grmovje ob jezeru, kjer z eno roko vihtiš ogrizeni svinčnik, z drugo pa se otepaš komarjev . . . A.J.T.

—o—

VELIKA ŽEPNA URA

Na razstavi v Philadelphiji je bila nedavno razstavljena "žepna" ura, ki tehta 500 funtov in je 43 palcev visoka. Seveda taka ura ni za v žep, samo izdelana je v taki obliki. Poleg te velike ure je bila razstavljena mala urica, ki tehta samo osminko unče in je osminko palca visoka.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

sko pevsko društvo iz Sharona, Pa., v nedeljo 31. julija. Vsi ljubitelji proste narave in slovenske pesmi so vabljeni in bodo dobrodošli.

♣

V uredništvu Nove Dobe se je pred par dnevi oglasil sobrat Joseph Kramar, predsednik društva Sloga, št. 174 JSKJ v Sharonu, Pa. Mudil se je v Clevelandu po opravkih.

♣

V mestu Lima, O., je dne 9. julija nenadoma preminil Victor Gottlieb, sin sobrata Johna Gottlieba, predsednika društva Zvon, št. 70 JSKJ v Chicagu. Mladenič je podlegel poškodbam, ki jih je dan prej dobil pri igranju baseballa. Pokojnik je bil rojen 21. decembra 1908 na Polzeli v Savinjski dolini in je leto zatem prišel z ostalo družino v Chicago, kjer je živel vse do septembra lanskega leta, ko je dobil službo preddelavca pri Marvel Maid Garment Co. v mestu Lima, O., kjer ga je na igrišču zadela nesreča. Obširnejše o nesreči mladega športnika je poročano v angleški sekciji. Prizadeti družini naj bo izrečeno iskreno sožalje.

♣

Preminil je dne 9. julija sobrat Frank Erchull, blagajnik društva št. 200 JSKJ v Ely, Minn., star 53 let. Pokojnik je bil doma iz Zagorice pri Dobrempolju. V Ameriki je bival 38 let. Zapušča enega sina in pet hčera.

V Pittsburghu je pretekli teden nenadoma preminila Mrs. Mary Matičič, hčerka dobroznane Golobove družine. Vsem sorodnikom naj bo na tem mestu izraženo iskreno sožalje.

—o—

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

kustosa muzeja v Beogradu. Ameriški arheologi so posetili državni muzej, kjer so si ogledali zlasti zgodovinske spomenike in etnografski oddelek. Ti arheologi so prišli iz Južne Srbije, kjer so vršili izkopavanje starin. Iz Sarajeva odidejo v Glasinac, kjer bodo pregledali znana arheološka najdišča in še neke druge kraje, kjer se nahajajo predhistorične izkopine.

Francoska vlada kupuje Meštrovičevo skulpturo. Francoskemu poslaniku v Beogradu, ki se je par dni mudil v Zagrebu, je bil v Zagrebu prirejen banket, na katerem je poslanik Nagyar kiparju Meštroviću sporočil, da mu bo francoska vlada odkupila neko skulpturo z njegove razstave v Zagrebu.

Iz madžarskih krogov so se zadnje dni razširile vesti, da je znani voditelj raznih zločinskih akcij proti Jugoslaviji, frankovski emigrant Gustav Perčec, zapustil Budimpešto in se preselil neznano kam. Kmalu pa se je pokazalo, da je Perčec še vedno v madžarski prestolnici in da je samo menjal svoje stanovanje, da bi mogel nemoteno nadaljevati svoje zločinsko početje. Sedaj se je nastanil v Pecsi utca št. 5. V njegovo stanovanje redno prihajajo tudi aktivni madžarski oficirji, preko katerih dobiva Perčec podporo madžarske vlade za svoje pristaše, ki so raztreseni po vsej Madžarski. Glavno zvezo med njim in madžarsko vlado pa vzdržuje neki major Klar, ki tudi pomaga Perčecu pri sestavi načrtov za razne atentate in druge zločinske podvige. Od organizacije bolgarskih makedonstvujuščih je Perčecu prideljen Dimitrij Avramov, eden najožjih sotrudnikov Vanče Mihajlova. Njegova naloga je, ga vzdržuje stalno zvezo med Perčecem in bolgarskimi zločinskimi organizacijami, ki rovarijo proti Jugoslaviji.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Omenjena družba je pred tedni znižala plače za 25 odstotkov, nato pa je še prišla z zahtevo, da delavci na dnevnem šihtu delajo 11 ur na nočnem šihtu pa 13 ur, in to v času, ko v dotičnem distriktu na tisoče brezposelnih delavcev brez uspeha išče zaposlitve. To brezobzirno šikaniranje in izkoriščanje od strani družbe je izzvalo stavko.

DEVET TOŽB za odškodnine po $5,000 je naperila American Civil Liberties unija proti mestecu Melrose Park v državi Illinois. Dne 6. maja se je namreč v imenovanem mestecu vršilo zborovanje brezposelnih, katero je policija razgnala. Pri tem je bilo pet oseb ranjenih in Ameriška unija civilnih svobodščin zdaj toži zanje za odškodnino. Po državni postavi je vsako mesto odgovorno za škodo, povzročeno od neodgovorne druhali ali pa vsled nepostavnega postopanja policije v mestnih mejah.

GOVERNER države Ohio je poslal nadaljne oddelke državne milice v južni in vzhodni del države, kjer je že dalje časa v teku štrajk premogarjev. Nemiri v stavkovnem okrožju so pretekli teden zahtevali dve smrtni žrtvi in blizu mesteca Chauncey je bil z dinamitom razstreljen most New York Central železnice.

V KONGRESU je bila vložena takozvana Cutting-Costigan predloga, ki zahteva zvezno preiskavo razmer v Bell in Harlan countyjih države Kentucky, kjer je v teku dolgotrajni štrajk premogarjev. Dosedaj je bilo ubitih devet oseb, 12 pa ranjenih; 30 obtoženih štrajkarjev se nahaja v zaporih. Predloga je ostala nerešena, ko je bil kongres odgoden.

UPRAVA mesta Alexandria Bay, N. Y., se je obrnila naravnost na vlado v Washington, da ustavi divjanje prohibicijskih agentov, ki so v svojih pogonih na kršilce prohibicije nastopili brutalno in protipostavno. Dva agenta je policija odpremila iz mesta, da ju reši linčanja, tretjega pa, ki je povozil dve ženski, je zaprla. Nekaj prohibicijskih agentov je bilo do nezavesti pretepenih.

V WISCONSINU je prijavil svojo kandidaturo za ponovno izvolitev governer Philip F. La Follette, sin odličnega, pred leti umrlega senatorja La Folletteja, ki je bil enkrat tudi predsedniški kandidat progresivne stranke in je kot tak dobil okrog pet milijonov glasov. Mladi Philip La Follette je governer države Wisconsin šele dve leti, in dasi nima večine v državni legislaturi, se je izkazal vrednega sina svojega naprednega očeta. Prihranil je okoli tri milijone državnega denarja in znižal splošne posestniške davke za 11.6 procentov, kar je rekord, ki ga ne more pokazati nobena druga država v Uniji. Vplival je na legislaturo, da so bili olajšani davki povprečnih davkoplačevalcev za upravo države za osem in pol milijona, in prilično toliko za vzdrževanje cest. Posamezna mesta so dobila skupno pet milijonov dolarjev za pomoč brezposelnim potom državnega dohodninskega davka. Sprejeta je bila moderna postava, tikajoča se delavskih pravic, dalje zavarovalnina za brezposelnost in storjeni so bili koraki, da se razvijajo naravna bogastva v splošno korist in ne samo v korist posameznikov.

PRIVATNE DRUŽBE, ki so se nameravale organizirati v raznih mestih za dostavljanje pisem po nižji ceni, kot to vrši poštna uprava, bi morale plačati $50 dolarjev kazni od vsake ga tako dostavljenega pisma. Razpošiljava in dostavljanje pisem je zvezni monopol, katerega ščiti postava iz leta 1872. Le v izrednih slučajih se smejo dostavljati pisma potom privatnikov ali privatnih družb, ali pa v slučajih, če se to vrši popolnoma brezplačno. Poštna uprava izjavlja, da bi privatne družbe v velikih mestih pač mogle dostavljati pisma ceneje kot za tri cente komad, ne mogle bi pa kompetirati s pošto na velike daljave, na primer iz New Yorka v Californijo. Z nameravanimi privatnimi družbami za dostavljanje pisem torej ne bo nič.

IZ NEMČIJE se je zadnje čase izselilo v Rusijo okrog 60,000 delavcev. Povečini so to mašinisti in drugi tovarniški delavci, ki se več tisoč pa je farmerjev, ki se razumejo na obratovanje poljedelskih strojev.

V MESTU NICE, Francija, je voda Paillon reke odnesla okrog 100 brezposelnih in brezdomnih oseb, ki so prenočevale ob rečni strugi pod nekim mostom. Rečna struga je bila suha vse poletje, v noči 14. julija pa je vsled nalivov v Alpah voda nagloma pridrvila in odnesla nesrečneže v Sredozemsko morje.

Jugoslovanska Kat. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: PAUL BARTEL, 339 North Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Podpredsednica: ROSE SVETICH, Box 1395, Ely, Minn.
Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, 416 East Camp St., Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik:
DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St. N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
1. nadzornik: JOHN MOVERN, 412—12th Ave., E., Duluth, Minn.
2. nadzornik: JOHN KUMŠE, 1735 E. 33d St., Lorain, O.
3. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
4. nadzornik: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22d Pl., Chicago, Ill.

Porotni odbor:
Predsednik: JOSEPH PLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
1. porotnik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.
2. porotnik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.

Jednotino uradno glasilo:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov, naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z osmimi člani ali članicami.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

DELEGATOM IN DELEGATINJAM 14. KONVENCIJE JSKJ

Cenjeni bratje in sestre:—

Glede potovanja v Indianapolis, Ind., želi glavni urad izdati sledeča končna navodila:

1. Delegacija iz Minnesote naj si svoje potovanje uredi tako, da bo v Duluthu v soboto dne 23. julija, okrog 3. ure popoldne, kjer se bo sestala na postaji Chicago and Northwestern železnice ter si nabavila tikete za vlak, ki odpelje ob 5:35 v Chicago. Ta vlak dospe v Chicago naslednje jutro ob 8:10 in delegatje bodo odpotovali iz Chicaga ob 10. uri istega dopoldne po Pennsylvania železnici, katere postaja je oddaljena samo dva bloka od Chicago and Northwestern postaje. Vsak delegat naj si kupi vozni listek po "Certificate Plan" načrtu do Indianapolisa, Ind.

2. Delegatje, ki žive na zapadu naj se pri svojih postajnih agentih najprej informirajo, če zamorejo dobiti takozvani "tourist ticket" do Indianapolisa, Ind., in če dobe tak tiket po nižji ceni kot po "Certificate Plan" načrtu, potem naj si kupijo "tourist ticket" in naj zahtevajo od postajnega agenta običajno potrdilo.

3. Delegatje, ki pridejo vzhodno od Minnesote in Chicaga, bi sicer lahko dobili takozvane "Excursion" tikete, toda taki tiketi so običajno izdani samo za par dni in bi se jih ne moglo porabiti za nazaj, torej je najbolje, da potujejo po "Certificate Plan" načrtu, kot omenjeno v Novi Dobi.

4. Glavni urad opozarja cenjene delegate in delegatinje, da je v interesu Jednote, ako potujejo na konvencijo po železnici, kajti če število delegatov, ki bodo potovali po "Certificate Plan" načrtu, pade pod 100, potem ne bomo upravičeni do znižanih cen in bomo morali tudi za nazaj plačati celo vožnjo. Nekateri delegatje so namreč računali, da bi prišli tja s svojimi avtomobili, in če je teh znatno število, in zraven moramo še prišteti delegate, ki pridejo iz zapada s "tourist tiketi," potem se kaj lahko pripeti, da število "Certificate Plan" potnikov pade pod 100, kar bi pomenilo kakih 1000 dolarjev izgube za Jednoto.

5. Delegatje iz zapada, ki bodo potovali s "tourist tiketi," naj zahtevajo od postajnega agenta običajno potrdilo za vsoto, katero so plačali za vozni listek, kajti tem delegatom se ne bo izdalo certifikatov po "Certificate Plan" načrtu.

6. Delegatje, ki bodo potovali po "Certificate Plan" načrtu, pa morajo zahtevati od postajnega agenta "Certificate Plan Certificate" in z njim ni treba vprašati še za posebno potrdilo ali "receipt," kajti cena voznemu listku bo zabeležena na certifikatu.

7. Vsak delegat naj si svojo vožnjo uredi tako, da bo v Indianapolisu v nedeljo popoldne, dne 24. julija, kjer bodo delegacijo pričakovali na postajah zastopniki lokalnega konvenčnega pripravljalnega odbora ter vsakega delegata in vsako delegatinjo odvedli na njegovo (njeno) stanovanje.

8. Naj noben delegat ne pozabi prinesti seboj svoje poverilnice.

Želeč cenjenim delegatom in delegatinjam udobno potovanje in srečen prihod v Indianapolis, kličem vsem skupaj: NA VESELO SVIDENJE!

ANTON ZBAŠNIK, gl. tajnik.

New Era — English Section of — Official Organ of the South Slavonic Catholic Union. — Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

Current Thought.

COMMON SENSE

Leaders are indispenable to good management of any enterprise, be it private or public. A thriving organization is dominated by select individuals who lay out plans for subordinates, conforming to the old axiom, "Some are born to lead, and others are born to follow."

In this world of ours gifted individuals have keener powers of observation than others, who see but do not observe. It is to such persons endowed with uncommon intellectual powers that we look for leadership. To them experiences of the past mark an indelible impression on their minds who profit from the trial and error method.

Our Union has its quota of leaders who make fraternal organizations their special study, and thus become intimately acquainted with its working parts. True executives they are, for their minds do not work during a certain period of the month in fraternal insurance, and then fall into relapse, but at all times. Always striving to improve on present methods employed by our SSCU, these outstanding personages are constantly on the alert, and what can be termed their best weapon is the faculty of an open mind and willing to learn something new at all times.

When our delegates assemble next week at Indianapolis for the 14th regular convention there shall be present leaders and followers. We can assume that among 137 delegates present a certain percentage will dominate the proceedings, although, judging by past conventions, the man with the strongest pair of lungs is not necessarily the most impressive. Profusive oratory lacking in constructive thinking is boresome and only wastes away precious time that could be used for discussion of important measures.

This editorial is written for delegates to be assembled next week with the sincere hope that they will employ common sense throughout the convention. Rational discussions should be encouraged and new ideas for the betterment of our SSCU invited. However, illogical proposals and unsound reasoning should not be tolerated. The elected chairman will have an important task to perform in weeding out foolish argumentation and tapping proposals to see which are worthy of consideration.

In the name of common sense, let us not be swayed by emotion and personal feelings, for sentiments and friendships have no place in our sphere of fraternal work. We must remember that over 20,000 members will be effected by the decisions made. The welfare of 20,000 people insofar as our SSCU is concerned is most important and cannot be sacrificed for the whims of some individual.

The English-speaking delegates, although in the minority, will represent the modern trend of our Union, which is looking to them for future leadership. Whatever youth desires of our SSCU can best be expressed through these spokesmen for the consideration of all delegates.

Boys and girls, young men and women, NOW IS THE TIME to instruct your delegate of what you think should be done to further promote the interest of youth in our Union. Express your ideas and opinions to the representative. Do not hide your plan under a bushel basket and expect results, for if you do, you shall be disappointed. And do not wait to express complaints until after the convention. Chronic "kickers" are those who find faults with plans once a measure has been put into effect, but do not lift a single finger beforehand in offering suggestions for improvement.

Cleveland Children Have Nationality Day

Wednesday afternoon, July 13, was "Nationality Day" for Cleveland, O., children participating in the City Playground Hour over WGAR. American songs, French and Spanish ditties, Negro spirituals, Jewish melodies, and Italian and Slavish folk songs were some of the nationality features of this second weekly broadcast.

Miss Hazel Kirkpatrick, general supervisor of the municipal playspots, spoke briefly inviting the parents and friends of the playground children to visit and inspect the various play localities throughout the city. Morris Scop, radio supervisor on the playgrounds, spoke on "The Persian Carpet and the Melting Pot," in reference to the various nationalities represented on the playgrounds. Similar programs are being broadcast each Wednesday afternoon over the same "Friendly Station."

Recreation Commissioner Duffy has announced that for the week of July 16 his department has scheduled the following special events for the municipal playgrounds: Tuesday, Tin Can Derby; Thursday, Doll Show; Friday, Original Amateur Play Night. Handwork during the week will be turned into a doll festival, folk dancing will be devoted to mechanical numbers, and life will be featured in clay modeling.

Notice to G. W. Members

Clelveland, O.—All members who have not as yet paid lodge dues for the month of July can do so next Monday, July 25, between the hours of 6 and 8 p. m. at my residence, 6526 Schaefer Ave. Those who have dance tickets outstanding should please arrange to make settlements.

Charles F. Kikel,
Secretary, No. 180, SSCU.

A Prospective Member

A new addition was made to the family of Mr. and Mrs. F. Levstik of 6212 Carl Ave., Cleveland, O., when the stork delivered a baby boy at Mt. Sinai Hospital, where Mrs. Levstik is making her stay. Congratulations, with the sincere hope that the lad grows up and follows the footsteps of his two uncles, Joseph and Frank Jaklich, both of whom are SSCU boosters. Joseph Jaklich is president of George Washington Lodge, No. 180, while Frank Jaklich has served as recording secretary and organizer in the past.

V. Gottlieb Dies From Injuries Sustained in Baseball Game

An unfortunate accident cost the life of Victor Gottlieb, 24, son of Mr. and Mrs. John Gottlieb of Chicago, when during a baseball game his intestine was punctured by an opposing player. An operation failed to save him. The bereaved father is president of Lodge Zvon, No. 70, SSCU, of Chicago. The deceased resided in Lima, O., being employed as a foreman in the cutting room at one of the garment factories. Below is a reprint of the report made by the Lima Sunday News in its issue of July 10, which gave considerable space in accounting the tragedy.

Injury Fatal To Lima Athlete

Collision on Field Costs Life of Victor Gottlieb; First Victim of Playground Sport

Lima, O.—Victor Gottlieb, 24, of Elmview Ct., was dead Saturday night, July 9, Lima's first victim of injuries received in a diamond ball game.

Altho Gottlieb was hurt Friday evening in a contest with Cridersville at the fair grounds diamond, he did not consider the injuries serious and it was not until Saturday morning that a physician was called. He was rushed to St. Rita's Hospital at 9:30 a. m. Saturday and taken immediately to the surgery, where it was found his intestine had been punctured. He died at 4:10 p. m. Saturday afternoon, less than 24 hours after the mishap that cost his life.

Injury Thought Slight

At the time of the injury neither his teammates nor the large crowd present suspected his condition was serious. Playing the position of catcher on the Lima Marvel Maid Garment team, Gottlieb was attempting to put a runner out at home plate. The Cridersville player had taken a long lead from second base and on a hit to the outfield tried to score. Two outs had been made, it was the ninth inning and Gottlieb was trying to clinch victory for his team when the opposing player crashed into the plate, his knee accidentally catching Gottlieb in the abdomen.

The catcher rolled over in pain and left the game immediately. He refused assistance, however, and lay on the grass watching the contest until it ended.

It was not until after he had dined Friday night that the pain became acute. Early Saturday a physician was called and an operation followed.

Employed as Foreman

Gottlieb was employed as a foreman in the cutting room at the garment factory. He came to this city from Chicago last September.

Gottlieb leaves his parents, Mr. and Mrs. John Gottlieb, three sisters, Mary, Emma and Julia, and a brother, Frank, all of 1845 W. 22d St., Chicago, Ill.

Short services were held at the Cantwell Funeral Home Sunday afternoon at 12:30, which were attended by his teammates. The body was then removed to Chicago for funeral and burial services.

TOO LITERAL

"Is this a free translation?" asked a customer in a bookshop.

"No, sir," replied the clerk. "It will cost you two dollars."

ATHLETIC BOARD OF S. S. C. U.

Chairman: F. J. Kress, 204 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vice chairman: J. L. Zortz, 1657 E. 31st St., Lorain, O.
Joseph Kopler, R. D. 2, Johnstown, Pa.
J. L. Jevitz Jr., 1316 Elizabeth St., Joliet, Ill.
Anton Vessel, 819 W. Birch, Chisholm, Minn.

* * *

Louis M. Kolar, Athletic Commissioner and Editor of English Section, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

BRIEFS

Fourteenth regular SSCU convention takes place next week, commencing with Monday, July 25. All correspondence to be sent to this gathering should be addressed: Convention of SSCU, 902 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.

Delegates to the SSCU convention from the state of Pennsylvania and Eastern states are requested by the secretary of United SSCU Lodges of Western Pennsylvania to gather in Pittsburgh either on Saturday, July 23, or Sunday morning, July 24, until 6:30 a. m., so that arrangements can be made to travel in a group to Indianapolis.

Anne Govednik, 15-year-old swimming marvel, will compete in the Olympics at Los Angeles and will represent the U. S. team. During the eliminations held at New York City last week Anne qualified. Chisholm, Minn., is her home town. Miss Govednik is a member of our SSCU, having contributed numerous articles in the juvenile department in the past. During an aquatic carnival held in New York Thursday, July 7, Anne broke the world's record for 50-yard breast stroke, making the distance in 37 seconds.

Miss Stella Walsh, famous track runner who has broken many world's records for women in various events, will compete in the Olympics under the Polish banner, and not the United States. Strange as it may seem, the famous runner with an international reputation could not find employment in any New York Central Railroad office, after the one she worked in was abolished, because of the iron-clad seniority rule. However, the Polish consulate in New York City employed her with the understanding that she compete for Polish honors. Miss Walsh was to have been naturalized recently, but decided to postpone such arrangements for the future. Mayor Miller of Cleveland offered her a position as track supervisor of the local playgrounds, but evidently the offer fell short of the one given her by the Polish consulate.

An unfortunate collision during a baseball game played Sunday, July 10, caused the death of Victor Gottlieb, 24, son of John Gottlieb, president of Lodge No. 70, SSCU, Chicago, Ill. The tragic incident occurred at Lima, O., where the deceased was employed by the Lima Marvel Maid Garment Co., and also playing on the Marvel Maid team. Condolences are given the bereaved family.

Many attended the annual picnic given by the Cleveland Slovene School of Slovene National Home, held Sunday, July 17. A varied program skillfully arranged plus excellent weather contributed largely toward a day of real entertainment. The increased interest in the Slovene school was exemplified by the many enthusiastic guests of the picnic.

What can be termed "a strong step toward recovery" from economic depresion will be made when the $2,132,000,000 jobless relief bill passed by both houses of U. S. Congress takes effect. According to expert opinion voiced by the backers of the relief bill, credit structure of this country will be strengthened considerably and thus restore confidence in our industries.

Washingtons to Celebrate on Aug. 14

Invite All SSCU Lodges; Out-of-Town Visitors Especially Welcomed

Cleveland, O.—It seems a very short time since the Inter-Lodge League of Cleveland Slovene English-conducted lodges has been organized, and as the years roll by, the Inter-Lodge League is growing and is more active than ever. As the seasons change, so does the league change in its activities through sports, and each season offers stronger competition. The competition that one finds in the Inter-Lodge League can easily be put up for challenge with other leagues.

Predictions were voiced and pages written regarding the outlook for the year 1932 of the Inter-Lodge League, and now that the first half of the year is ended we find the league still pushing forward and marching onward to another year of success in sports and in sponsoring another "Inter-Lodge Day" that will outdo the "Inter-Lodge Day" of 1931. From time to time the league has sponsored dances and banquets to show to the older Slovenes that the generation of young Slovenes are just as successful as they were. The lid for a midsummer "Inter-Lodge Day" is off and the date set is Sunday, Aug. 14, at Mervar's farm. The program that is being planned will be such that will insure a good time for all those who attend.

"Washington Day" is going to be held in conjunction with "Inter-Lodge Day." This has been decided at the regular meeting July 14, that Washingtons celebrate this day, as no summer activities have been planned; there is also an economic reason for holding it on that day, inasmuch as transportation will be based on such a low scale that the George Washingtons will save a considerable amount of money. The plan is most excellent, both from the economical as well as the practical viewpoint.

Washington members, take your pencil and make a big ring around the date—Sunday, Aug. 14—that's the day for "Washington Day," "All SSCU Day," and the day that the Inter-Lodge League is sponsoring its "Second Annual Inter-Lodge Day," one that will surpass that of 1931.

Watch your official organ, the New Era, for further particulars on "Inter-Lodge Day," "Washington Day" and "All SSCU Day."

"Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

Short working hours get you nowhere—and keep you there.

Inter-Lodge Day to Feature All SSCU Parade Sunday, Aug. 14

Cleveland, O.—Frank Jaklich has been appointed chairman of transportation committee of all SSCU lodges—Collinwood Boosters, Betsy Ross and George Washington. Out-of-town lodges are also welcomed to join in this "All SSCU Parade."

It should be the purpose of each of these units to be on hand in full numbers to show their SSCU spirit. As it is known, this is to be a parade in which nearly all Slovene fraternal organizations will be represented.

Those wishing to get further particulars on transportation get in touch with Frank Jaklich, 6514 Edna Ave.

"Heinie" Martin Antoncic,
President of Inter-Lodge League.

"THOSE GOOD OLD DAYS"

By Dr. A. L. Garbas

So many individuals have a dejected outlook upon present-day life and heave sighs of desire for the return of "those good old days." I often wonder after having read and heard so much about those other days whether remonstrations against modern modes of living are really warranted. In order to more fully appreciate what the old-timers find so much praise about for "those good old days," it will do well to compare some phase of their life with ours. It becomes necessary for most of us some time or other to have our teeth attended to by a dentist, and since the old-timers had teeth that were also susceptible to the ravages of decay we can compare the methods of practice of the days of yesterday with those of today.

In those times a dentist's practice was almost entirely limited to treating toothache and extracting teeth. He had an itinerant practice, going from house to house, his complete equipment consisting of a foot engine and a kit of rusty, old instruments, that perhaps had been passed on to him by his father. There was little thought given to sterilization, comfort and safety for the patient. If you were the unfortunate patient, his first efforts upon entering your home would be spent in search of a rocker which would conveniently fit in a tub and so serve as an operating chair. In extracting teeth if one or more root tips were broken off, it didn't make much difference to him, just so that the greater portion of the offending tooth was removed.

In "those good old days" one could acquire a complete education in one or two years, if one decided to go to a dental college. The easier course to take would have been to serve as apprentice to a dentist. No one had to worry about a license, having the privilege to wander about and do as he dared please, the only prerequisites being a pair of forceps and the strength to wield them. Barbers frequently added "tooth-drawing" to the other services they rendered the public.

Dental service in the good old days was very cheap, however the value of the service regulated that. His complete equipment was simple and was procured for a few dollars. It was not necessary for him to spend thousands of dollars in time and money to qualify as a dentist. Contrast all that with present-day conditions. Everything has advanced, including the price of dental work, which is one of the first items the averagepatient realizes, forgetting everything else. It must be remembered, however, that six or more years were sacrificed toward the acquisition of a rudimentary knowledge of the profession. Equipment of an office, instruments and materials essential to any service necessary to relieve or correct any oral condition, are other factors which the itinerant dentist had few worries about.

The dentist of today is not merely "drawing" teeth. He is practicing preventive dentistry and is primarily interested in preventing tooth ailments so that future corrections may not be necessary. He does more for mankind than was thought in the good old days could be done.

If such were conditions in years gone by, can we rightfully acclaim "those good old days" as though we are missing something?

G. W.'s Drop to Second

Cleveland, O.—Wednesday, July 13, the Joseph Zele & Sons-George Washingtons dropped to second place by losing to the Pioneers, 3 to 2. Although the G. W.'s outhit the Pioneers, they were unable to score more than two runs from the total of seven bingles. "Pugs" Opalek allowed the Pioneers but four scattered hits and certainly was a tough game to lose. The game was actually lost due to errors and two walks in the sixth.

T. Kubilus and Skufca led the G. W.'s by getting two hits apiece.

		R	H	E
Pioneers	000003000	3	4	3
G. W.'s	010001000	2	7	3

"Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

Lodges Busily Making Plans For All SSCU Day

Cleveland, O.—Many novel stunts are being planned by the various units. It is rumored that the G. W.'s are planning to decorate an automobile with George Washington banners. Six girls, all dressed in white, will be the passengers and should make a pleasant sight in the parade.

Betsy Ross is also working on the quiet. Rumor has it that one of their pretty girls is to wear a patriotic costume of some kind which should lend more color to the parade and make the Betsy Ross name stand out in this colorful parade.

MANAGERS NOTE

Cleveland, O.—Meeting of Inter-Lodge League managers and well-wishers of the league will be called Juy 22 promptly at 8:15 p. m. at the St. Clair Bathhouse. Everyone is urgently requested to be on hand and on time, so that all matters will be discussed as soon as possible and disposed of.

I. L. "A" League Official Averages

(FIRST ROUND)

Zele Undertakers Are First in Team Standing, Club Fielding, Club Batting and in Pitching

Cleveland, O.—In the team standing after the first round, we find the Zele & Sons Undertakers (George Washingtons) sole possessors of first place, with three wins and one defeat. Betsy Ross are resting in third place with a .500 percentage for four games played.

The Zeles are also on top of the heap in the club batting and club fielding standings with 25 runs, 28 singles, 10 doubles, 1 triple and 3 home runs, a .266 per cent for the former record, while in the latter they have accumulated 117 putouts, 38 assists, 2 errors, 1 double play in four games for a percentage of .987.

It looks as the Betsy Ross crew haven't hit their batting stride as yet, accounting for only 7 runs, 16 singles, 5 doubles, 1 triple, 1 home run, giving them a .159 percentage in four games. With a .940 fielding average, the B. R.'s rank third, totaling 121 putouts, 29 assists, 9 errors and 2 double plays in four games.

Individual Batting

Jarkowitz (G. W.) leads the SSCU boys in the batting average with .500 on one hit, a double, in two times at bat. Trailing him is "Wieners" Kubilus (G. W.) with eight hits in 18 times at bat, one a homer, for a .444 percentage. Hoffer (B. R.) also has .444 on four singles in nine attempts.

Bizil (G. W.) is next in line, claiming a .375 average on six safeties, including a double, a triple and a homer in 16 trips to the plate. Brezovar's (G. W.) three singles, two doubles in 15 tries; Kuhel's (B. R.) two singles, two doubles, one homer in 15 times up, and Brauer's (B. R.) three singles and a double in 12 times at bat are going neck and neck, each claiming a .333 percentage.

"Fred" Radel (G. W.) has an even .300 on two doubles and a single in 10 trips to the plate. Others who are hitting under the .300 mark are as follows:

Player—Club	AB	1B	2B	3B	HR	Pct.
Korosec, B. R.	7	2	0	0	0	.286
Skufca, G. W.	11	3	0	0	0	.273
Zalokar, G. W.	16	3	1	0	0	.250
Fabian, G. W.	16	3	1	0	0	.250
Betson, G. W.	17	3	0	0	1	.235
B. Kubilus, G. W.	16	2	1	0	0	.187
Novinc, B. R.	13	0	1	1	0	.154
Jazbec, B. R.	14	2	0	0	0	.143
Mestek, B. R.	16	2	0	0	0	.125
Mocilnikar, B. R.	8	0	1	0	0	.125
Kostelec, G. W.	15	0	1	0	0	.067
Baraga, B. R.	17	1	0	0	0	.059
Karda, B. R.	13	0	0	0	0	.000
Wagner, B. R.	8	0	0	0	0	.000
Opalek, G. W.	7	0	0	0	0	.000
Christy, B. R.	5	0	0	0	0	.000
Godec, B. R.	4	0	0	0	0	.000
Skufca, B. R.	3	0	0	0	0	.000

Pitching Record

Opalek (G. W.) leads the hurlers with one win and no defeats, allowing five hits, striking out nine and walking three in seven innings.

Brauer (B. R.) and "Freck" Radel (G. W.) each have two victories and one setback. The former allowed 17 hits in 29 innings, whiffing 34 and issuing 4 free passes, while the latter gave 16 hits in 25 1/3 innings, breezing the third strike pass 12 batters and having "Ball Four" called on 11 opponents.

Hoffer (B. R.), in his only start, dropped the decision to the George Washingtons in a 12-inning tusle, granting six hits, striking out two and passed none.

Pitching partly in two games, Jarkowitz (G. W.) was neither charged with a defeat nor was credited with a victory. In 6 2/3 innings he was touched for seven hits, walking three and putting the third strike past one batter.

Frank "Samson" Drobnic,
Official Inter-Lodge Scorer.

Consider the Juveniles

Cleveland, O. — Time has passed swiftly since the last convention of the South Slavonic Catholic Union, and each day bringing new ideas and responsibilities. The years have turned into days, and on July 25 the 14th regular convention will be called to order at Indianapolis, Ind. The Supreme Board will be called upon to give a record of duties fulfilled and of results accomplished. As the years have gone by and the convention now so near at hand, we feel that time and space have not been a separation, for the hearts of the members have kept pace and their minds and hands have wrought steadfastly in the same great cause even though miles stretch between us. Thousands of miles mean nothing when hearts and minds are united in a common and loved purpose such as "Fraternal Work." If we have made mistakes in the past, reparation lies not in regrets, but in thankfulness that we know better.

At the 14th regular convention of the SSCU many new ideas and plans will be put forth for discussions that will be for the benefit of the individual member, lodge and Union; however, the lengthy discussions that will confront the delegates may not include the juveniles very much, and they are just as important as the next item. In our every-day life dealings, we very often use the following expression: "The boys and girls of today make the men and women of tomorrow"; and it was and never will be more applicable than it is at the present time.

As parents attend school programs and listen to the reports of their boys and girls of today, the changes that are made seem like a rushing tide and these changes carry the juveniles so swiftly past the age of childhood to manhood and womanhood that the sun of yesterday hardly sinks into the west before the dawn of a new era arrives.

Today the SSCU boasts a wonderful Juvenile Department. Tomorrow the boys and girls making up this department will advance toward the borderland that leads into the Adult Department.

The event in the life of a boy or girl that is most fascinating and that brings many thrills to the young heart is that of graduation, whether it be from the elementary school, high school or college. Graduation with its honors, its presentation of gifts, and the rose hues that it throws on the future, is an event to which every boy and girl looks forward to. There is a glowing pride in the heart of the father and happiness for the mother in the graduation of their boy and girl. Why can't we, who are the adults of the South Slavonic Catholic Union, have the same pride and happiness in seeing our juveniles graduating into the Adult Department?

The South Slalvonic Catholic Union should adopt a juvenile graduation program, and this would mean more to our juveniles. It would and should be the thought of those in charge of such a program to make it impressive and beautiful as possible.

In the future, special effort should be put forth in devising ways and means of keeping our juveniles interested in the work of our local lodges and the SSCU. At our previous SSCU conventions, the juveniles were given very little consideration, but the time has now come when juveniles must be given a greater deal of consideration than ever before. We must remember that the juvenile of today is the adult of tomorrow.

We must remember that our juveniles will some day be at the helm of the South Slavonic Catholic Union, and to reach that helm, the juveniles must be educated. Now is the time to educate them in the fraternal field of the SSCU.

It is my suggestion that at the 14th regular convention of the SSCU a supervisor be appointed to look after the juveniles, the duty of such supervisor would be to educate the juveniles in fraternal work and in the general being of the South Slavonic Catholic Union. It would be the supervisor's duty to outline programs that would be of interest to the juveniles and at the same a boost for the Union.

It is also my suggestion that the delegates who will be present at the 14th regular convention include the juveniles among their many discussions and to push them forward just as strongly as they will anything else. Give the future adult a greater deal of consideration, more so now than ever. At the convention try to remember "that the juvenile of today is the adult of tomorrow," and that this juvenile will some day be chosen as the supreme leader of the South Slavonic Catholic Union.

"Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

ADVERTISING

East Palestine, O. — The best way to advertise your lodge is by exemplary action. Prove by acts of fraternalism that your lodge is a fraternity worthy to be called such. Tell the people what the organization can do for them and show that that this is actually accomplished. Talk is often impressive, but action is more convincing.

Some outsiders have the impression that a lodge meeting is a place where you go and then come back minus anywhere from a dollar to three. They think that nothing else matters as far as the lodge is concerned. They say, "Just so they get your money and everything's all right." Every lodge should make certain that its good work stands out in bold relief. Let the people see and know what the lodge can do and is doing. Prove to them that this fraternalism is something more than talk. Make them feel the fraternal spirit before they are a part of the fraternity. Show them that the SSCU stands by its slogan: "All for One, One for All."

J. J. Golicic,
No. 41, SSCU.

Leaning Tower of Pisa

A leaning structure whose parts are firmly bound together will continue to stand so long as a vertical line drawn through its center of gravity passes within the base. A commission appointed by the Italian government found that the inclination of the tower at Pisa was about 16 feet and that the inclination was increasing at the rate of about one-third of an inch in 10 years. At that rate in about 300 years the inclination of the tower would increase to the point where the line of gravity would fall outside the supporting foundation and the walls would begin to fall. Steps are being taken to reinforce the soil around the foundation by the gradual injection of hardening material such as cement.

RAILS ON STONE TIES

Near Jamesburg, N. Y., is a stretch of 800 feet of railroad track laid on stone ties 60 years ago. It is not used, but is in good condition.

Twenty-Year Endowment

Springdale, Pa.— In July 6th edition of the Nova Doba we read of the so-called Twenty-Year Endowment Plan prepared by the committee on by-laws. Those that have read it, understand its contents, and for those that have not, I beg them to refer to Page 2 of that issue, where it is printed in the English language. It does not differ much from any similar plan in the insurance companies, and therefore ought to meet with instant success.

Many of our Slovenes leave the SSCU to take out the Twenty-Year Endowment policy with some insurance company, and many others that might have been prospective members follow their footsteps. Why, you may ask? For the simple reason that they have something to look forward to. They see that at the end of the 20-year period there is a lump sum of $1,000, or whatever amount they are insured for, waiting for them. This they use to purchase the home they planned on, or pay off the mortgage on the one they have, or whatever else they have in mind. This may look to you the same as a banking account, but there is a great difference. The interest at the end of the 20-year period differs greatly. The Endowment Plan brings a much greater return.

The success of the 20-year endowment with the insurance companies give us a fair idea of its acceptance with the general public. If it is successful with them, why not with us? It will mean a great increase in membership if the delegates at this coming convention adopt this plan and place it in the by-laws. The beginning of the convention is only a matter of days now, and we are hoping that the delegates will approve of this plan and "put it across." You can rest assured that many new members will seek admission to the Union by taking out the endowment plan. If you are one of those who is endeavoring to enlarge the membership of our organization now is your chance to help. Impress upon your delegates the real importance of this plan. Make him see how much it will mean to the Union if this plan is accepted. Remember, nothing ventured, nothing gained.

Frank J. Progar,
No. 203, SSCU.

Hooditch Beauty Parlor

By F. S. Tauchar

AUNT IS VISITING

Aunt again visits Hooditches. She stays at home, watching the kids, while Mr. and Mrs. Hooditch take a trip, and will be back the next day. Aunt reads a big book and tells bear stories to the children, until bedtime. When kids are asleep she goes to the library room and looks at the family album for a long time. Being in the mood of ecstasy, she engaged in a mental review of her not so glorious history, contemplating of what might have been done differently. Then she thought for a while about her solitary life—and a few bitter tears rolled down her cheeks. She doesn't realize yet that looking at a family of nice, healthy kids is much more appreciative, pleasantly wholesome and desirable than to raise them.

At last, all blue to the core, she retired to her room. She was thinking and meditating of bygone days and opportunities that had been indifferently passed by, missed or purposely ignored, whichever the sad case may be. It was bad enough to keep her awake. It seemed that she was in a state of utter inability to go to sleep. Never before in her long life she had such a desire for masculine companionship . . . After long hours of critical meditation mixed with pleasant contemplation she finally got the first wink of semi-sleep.

But, alah! What's that? A faint noise downstairs. She trembled for a while, but soon gained her composure. She took her automatic from under the pillow, and was watchfully waiting. The tip-toe steps were nearing her room—the door slowly opened and a flashlight enlightened the interior of a maiden's sacred privacy . . .

"AHOY!" came from aunt's wide-open mouth. "Raise them up!" Burglar saw that menacing gun in the sternly looking lady's hand, and up went his hooks.

"Don't shoot, lady; I surrender," he pleaded.

Aunt glared at him for a while. Then cried out with a long repressed desire for that what she thought by nature and man-made laws belonged to her all these years:

"At last I have got a man! Now promise right here that you will marry me at once, or I will kill you!"

Burglar, looking into the muzzle of the gun, then to the face and partly disrobed body of mistress of the situation, calmly said:

"Hell—woman—shoot!"

National Air Races

Cleveland, O.—The heavens over the municipal airport of this city will open the afternoon of Saturday, Aug. 27, and pour airplanes on to the landing field to mark the opening of the 10-day program of the 1932 national air races.

It is expected that a world's record for airport arrivals in one day will be established.

Ships arriving on that day, for the most part, will be flown by pilots competing in three derby events which are to end at the Cleveland field that day. Passenger and mail planes will continue their schedules uninterrupted and many visiting pilots also are expected to land.

The largest number of arriving ships will be those flown by men and women competitors in the Cord Cup race. This is the national transcontinental handicap sweepstakes which is to be started Sunday, Aug. 21. One group will start from Los Angeles on that date and the eastern division will take off from Washington, D. C. The divisions will merge at Bartlesville, Okla., Wednesday, Aug. 24, and continue as one huge massed competitive flight to Cleveland. These pilots will spend Friday night, Aug. 26, at Akron, leaving that city at about 2 p. m. Ang. 27 for the finish line at Cleveland. Race officials estimate that nearly 100 pilots will be in this competition.

Landing the same afternoon will be the races in the W. B. Leeds trophy race, an "on to Cleveland" handicap race that is to start from Roosevelt Field, New York, the morning of Aug. 27. These races will stop at Middletown, Pa., to refuel; at Wheeling, W. Va., for lunch, and thence on to Cleveland, arriving in the afternoon.

Still another race to end at Cleveland that day will be the race for amateur air pilots from Washington, D. C., to Cleveland, via Columbus, O.

All these pilots will land before an assemblage of America's aviation leaders, including world-famous pilots, high government officials and those foremost in the industry. In the great stands will be tens of thousands of spectators. Also welcoming the incoming pilots will be a group of noted European pilots who are coming to form the international team during the races and to demonstrate to America the skill of aviators of the Old World.

The world's greatest aviation event of the year will then be officially under way to continue through Labor Day, Sept. 5, when it culminates with the aviation classic, the Thompson trophy 100-mile free-for-all race in which a new land plane speed record is confidently expected.

Each day a new and different program will be presented, with races for every type of airplane, autogiro demonstrations, spectacular night flying, aerobatics, parachute jumps, comedy stunts, exhibits of lighter-than-air craft and other attractions in an endless parade of events for 10 hours each day.

Here will be a complete panorama of aviation, delineating the year's progress in aeronautics as well as entertaining and thrilling the assembled thousands.

Inactivity has been injurious to more than one lodge.

Ely, Minnesota, Headquarters of the SSCU

By Rangers, Subordinate Club of SS. Cyril and Methodius Lodge, No. 1, SSCU — Joseph Mantel Jr., President

Editor's note: This article is the first of a series of three which will appear consecutively in New Era.

After over forty years of existence and growth, Ely is still a child. Situated as it is among beautiful wooded lakes, not far removed from the great ports of Lake Superior, and having in its limits rich deposits of iron ore that will not be exhausted for some time to come, it is indeed still a child with a great future.

The history of Ely is one of steady progress—not one of sudden booms and the failures that follow such booms. Each year since its beginning has brought more and more people to this district to work, to build homes, and to settle permanently.

The early history of Ely is woven into the history of the Vermilion Range as a whole. Ely and Tower, the Vermilion Range, have always been the home of many Slovenes. As early as 1884, when the first shipment of iron ore left Tower, there were many of our nationality settled there. As yet, there were men alone, living in boarding houses, working hard to earn enough money to send for their wives and friends.

A few years after the settlement of Tower, ore was discovered up north, and some of the men from Tower, including a few Slovenes, went up to work in the mines, where the wages were slightly higher than in Tower. As these mines were developed, Ely became a lively little settlement which promised to rival Tower. The people migrated from Tower and the upper peninsula of Michigan to Ely. A railroad was built from Tower to Ely—the at-that-time stupendous distance of 22 miles—and in August of 1888, exactly four years after Tower's first shipment of ore, a load of ore was sent from Ely to the docks on Lake Superior.

The people of Ely and Tower were one in all respects. Cooperation and friendship, frequent gatherings and picnics which Ely and Tower people alike attended took the place of the rivalry which one might have expected of two neighboring communities. Blood relationship and friendships formed during the pioneering days held the people together in a strong community. The people had a great capacity for enjoying themselves—especially on the Fourth of July!

Mining was not Ely's sole industry. From the start, about 1888, there was lumbering. Sawmills sprang up rapidly, and lumbering employed many men. The virgin forests and natural water power were great factors in the development of this industry.

The village itself grew rapidly. The first school, Central School, was built in 1888. This was the beginning of one of the best and most elaborate school systems in the state.

Besides these, there were various other buildings erected, including a hospital, jail, stores, saloons, and hotels. All in all, the village presented a good appearance. The buildings, though rough looking, were substantial. People were building homes for the future, and business men were investing their money confidently in a town they knew would continue to progress. A splendid spirit prevailed: a spirit of fortitude in the face of any disaster that might threaten the life of a young, growing community.

The first threat came in a great forest fire which almost wiped out the city. It was at the time a very, very grave danger, but to us in this advanced age, we are a little inclined to be amused at the manner in which the crisis was met. One might say "the spirit was willing, but the equipment was weak." According to the account given in The Ely Iron Home of May 7, 1889, "The fire department was summoned and responded promptly, but the stream could not be used to any advantage for some time, as there was not enough hose to reach the flames. But if the water could not reach the fire, the fire soon reached the water . . . A dispatch was sent to Tower for a hundred more feet of hose, which arrived by special train . . . made it possible to more effectively cope with the flames."

From this time on the village grew steadily, until in 1891, on March 4, it was incorporated as a city into the state of Minnesota. John Pengilly, a mining captain, was elected first mayor, and one of the first councilmen was a Slovene, Joseph Skala.

During the period from 1890 to 1895 the gain in population of Ely was remarkable. In fact it was the greatest gain in all the cities of Minnesota during this period. From 1890, when the population was 901, it rose to 2,260 in 1895, a gain of 1,359 within five years. Ely was a city of families, of friends and relatives with their own houses and lots and gardens. Ely is still made up of a large number of these early settlers.

The mines in 1895 were employing at least 1,500 men, and the sawmills employed a great number. A large percentage of the workingmen were Slovenes. Some Slovenes also had business places: John Bartol, Joseph Skala, the Kapsch brothers. The only explanation that can be given for the Slovenes not having more voice in the government of the city is that many of them were not yet citizens.

However, the Slovenes were a hard-working essential part of the population. They made desirable members of the community because they were friendly and eager to co-operate.

The tendency of the Slovene people to bind together was shown in the organization of lodges. Many people belonged to fraternal insurance unions, but it was not until 1898, when a few Ely men became dissatisfied and organized their own union, the S. S. C. U., that fraternal insurance became so popular among the people of Ely. From that time on, belonging to these lodges has been an essential part of the average life of a Slovene, providing as it does, assurance against financial disability during illness, insurance against death and accident—and providing an outlet for the urge for association and co-operation with their fellow Slovenes.

(To Be Continued)

Inefficient Painting

The United States forest products laboratory says that the service life of paints is shortened materially by waiting too long between coats, and that the old idea of painting a house with a first coat in the fall and the next coat the following spring is not efficient.

Automobiles

Between 150 and 160 firms in the United States manufacture automobiles and commercial vehicles. Since the beginning of the automobile industry in 1895 there have been about 650 different "makes" of cars placed on the market in America.

DOPISI

...e potrebno uredi radi vožnje. ...sti, ki bodo šli naravnost na ...tajo in ne v Slovenski dom, ...j pazijo, da bodo točno o polu ...dmih zjutraj (stari čas) na ...staji, kjer se pridružijo delegaciji, ki bo prispela iz Slovenskega doma; kajti na postaji ...e bo dobilo železniške vozove ...mo za delegate, če jih bo doj skupaj.

Ne pozabite na "Certificate ...an Certificate," namreč da si ...e preskrbite. O tem je bilo ...e parkrat objavljeno navodilo ...brata glavnega tajnika v No...i Dobi. Delegati iz Pittsburgha in okolice, kateri se bodo peljali v Pittsburgh s cest...o železnico, avtomobilom ali ...som, si bodo lahko preskrbe... vozni listek in "Certificate ...an Certificate" v nedeljo zju...j na postaji v Pittsburghu.

Še enkrat, da ne pozabite: v nedeljo 24. julija o polu sedmi ...i zjutraj (stari čas) bodite ...dno na Pennsylvania postaji Pittsburghu, Pa.! Na svide...je!

Za Zvezo JSKJ društev v za...dni Pennsylvaniji:

John Žigman, tajnik.

Indianapolis, Ind.

Važno za delegacijo. — Kon...čni pripravljalni odbor vljud...o prosi, da bi se cenjena dele...cija ravnala po sledečem redu: Predvsem bi želeli, da bi pri...vsi delegati pravočasno, to je nedeljo dne 24. t. m., da se za...rejo udeležiti skupnega spre...a, ki se bo vršil ob 6:30 zve...r omenjenega dne.

Na kolodvoru "Union Station" ...ejo od sobote opoldne, dne 23. ...m., pa do nedelje popoldne na ...zpolago reditelji, kateri vam ...do dali nadaljne informacije. Na razpolago bo tudi dovolj ...tomobilov naših rojakov, ka...i bodo takoj po prihodu vla...w odpeljali cenj. delegacijo do ...stanovanjskega odbora ter na ...očena jim stanovanja.

Delegati, ki pridejo s svojimi ...tnimi avtomobili, so prošeni, ...a se zglasijo pri t. č. stanovanj...em uradu v šoli na 902. N. ...mes Ave.

Stanovanja so vsa preskrblje... v posredni bližini zborovalne ...rane.

Za dotične delegate, ki name...vajo bivati v hotelu, bodi po...tano, da naj se poslužijo Clay...ool hotela, kjer je namreč za...sljen naš rojak in član Mr. An...n Beranisch. Hotel je oddaljen ...oro tri milje od zborovalne ...rane, tako tudi drugi.

Upajoč, da bo cenj. delegacija ...stevala zgornja navodila, jim ...lemo: Na veselo svidenje!

Za pripravljalni odbor:

Frank Velikan,
t. č. predsednik.

———o———

V OBRAMBO CVETLIC

Na vrtnih cvetlicah in lepo...nih grmičih povzročajo včasi ...liko škodo listne uši. Te je ...lažje odpraviti s tobačnim ...fatom (nicotine sulphate). ...paracije tobačnega sulfata, ...ga je mogoče kupiti, vsebu...jo približno 40 procentov či...ga "nicotine sulphata." Te ...eparacije se dene pol kavine ...žke v galono vode in s to vo... se dobro poškropi rastline, ...tere hočemo očistiti uši in ...ugega mrčesa. Ta raztopina ...omaga, dokler je dež ne izpe...; zato je treba škropljenje po ...akem dežju ponoviti.

Škropljenje z omenjeno to...bno raztopino pa je koristno ...di na drug način. Psom in ...mačkam, ki imajo zelo oster ...h, je duh nicotine sulphata ...elo zopern, zato se skrbno ...gibljejo rastlin, ki so s tem po...škropljene. Vsak vrtnar pa ve, ...liko škode lahko povzročijo ...i in mačke, ki se pode, valja... ali razkopavajo med cvetli...ami ali vrtnim grmičjem.

...lani J. S. K. Jednote pomnite ... je v organizaciji, kateri pripa...te vi, tudi prostor za vaše ...roke.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Dne 24. junija je praznoval 70-letnico svojega rojstva odličen slovenski strokovnjak dr. Miroslav Ploj. Rojen je bil v Ptuju in je po zaključenih študijah stopil najprej v odvetniško pisarno svojega očeta, nato pa v službo finančne prokurature na Dunaju. Od tam je bil po štirih letih pozvan v finančno ministrstvo. Ko je bil komaj 37 let star, je bil že svetnik višjega upravnega sodišča, leta 1910 pa senatni prezident, v tedanji dobi za Slovenca nekaj izrednega. Karijero so mu ustvarjale samo njegove velike strokovne zmožnosti, ki jih ni bilo mogoče prezreti. Pri tem pa ni nikdar tajil svojega naroda. Od leta 1901 do 1911 je bil slovenski državni poslanec na Dunaju in več let je tudi kot deželni poslanec odlično zastopal svoje rojake v graškem deželnem zboru. Po prevratu je bil jubilant šef jugoslovanske likvidacijske komisije na Dunaju, leta 1920 pa je postal član reparacijske konference v Parizu. Zdaj je član jugoslovanskega senata.

———

V Žalni na Dolenjskem je v starosti 85 let preminil ugledni posestnik in trgovec Jože Javornik. Do zadnjega je bil vedno zdrav.

———

Tekom zadnjih tednov je bilo več požarov okrog Gornje Radgone. Nedavno je pogorel veliki Bračičev mlin ob Muri. Kmalu nato je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Osojnika na periferiji trga. Na Janževem vrhu je pogorela viničarija Franca Kolarja. V Hercegovščaku pri Gornji Radgoni je nočni požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Ivana Žokša.

———

Te dni je prispela v Vevče vest, da si je pri vojakih končal življenje Viktor Zajc, zadnji sin priljubljene delavske družine Zajčeve. Vse, ki so poznali njegove nesrečne starše, brate in sestre, je vest pretresla vpričo tragične usode, ki je zasledovala Zajčevo rodbino. Očeta Zajca je že pred leti v najlepših letih pobrala jetika. Za isto boleznijo so mu sledili sinovi v fantovskih letih Viktor, France in Ludovik. Hčerka Štefi si je, razočarana nad življenjem, končala sama življenje s kroglo, a nesrečna mati je po tolikih tragičnih udarcih umrla pred dobrim letom za oslabljenjem srca in samega zapustila ubogega Viktorja, ki je bil nekoliko duševno zaostal. Na smrtni postelji je uboga mati prosila, da bi pustili sinu od stanovanja vsaj eno sobo, kjer naj bi bival in imel svoje reči, čim bi se vrnil od vojakov. Umirajočim se marsikaj obljubi, a le malo se izpolni. Nesrečnemu Viktorju je bila že pred povratkom od vojakov odpovedana soba, ki bi mu bila zdaj edina vez na rojstno vas. Vest o odpovedi je njegovo gorje še povečala, nesrečni Viktor je obupal in si sam vzel življenje v vodi. Tako si je zdaj priboril sobo, kjer bo imel večen počitek in bo pozabil na vse skrbi in bridkosti sveta. Ljudje ugibajo, kako je bilo mogoče, da ni pri naboru nihče opozoril komisije na duševno zaostalost siromaka. Tako je bil fant potrjen in je služil vojake v svoje in svojih instruktorjev mučenje.

———o———

NAJVEČJE SLADKOVODNO JEZERO

Največje jezero s sladko vodo na svetu je jezero Superior, na katerega južnem koncu se nahaja Chicago. Površina tega jezera meri 32,000 kvadratnih milj. Drugo največje sladkovodno jezero je Lake Victoria v Afriki, ki meri 26,000 kvadratnih milj.

R. Wright:

NAPAD

George je bil čisto drugačen kakor fantje v njegovih letih: zelo neizkušen v družbi mladih deklet. Kadar ga je pogledala lepa črnolaska, je bil že v zadregi. Usoda mu je bila pa naklonjena, ponujala mu je vse polno prilik, a njega je bilo strah in se jih ni upal izkoristiti. Nekoč ko je šel iz trgovine proti domu, je srečal na primer zelo čedno dekle. Poznal jo je po imenu, pisala se je Phylis Dean. Tudi to je vedel, da je zaposlena v trgovini tik njegove prodajalne. Ona se je nasmehnila se opravičila in stopila naprej. George pa je obstal sredi ceste, bil je ves rdeč v obraz in ni mogel spraviti besede iz grla.

Nasmešek, ki mu ga je bila darovala lepotica, pa je hodil posihmal vedno z njim. Spremljal ga je na vseh potih in zelo si je želel biti v njeni družbi. Zato je večkrat zbiral pogum, da bi jo ustavil in nagovoril kakor je navada med mladimi ljudmi. Naključja pa ni hotelo biti. Ko pa je šel po daljšem času čez travnike domov, jo je spet videl. Srce mu je močno untripalo, zakaj mrak se je delal, vas pa je bila še tri milje oddaljena od njega in Phylis je šla sama brez spremstva.

Vsak drugi fant bi bil zahvalil Boga za takšno priliko in bi jo bil izrabil za to, da bi nagovoril dekle in se je ponudil, če jo sme spremiti. George pa ni imel poguma. Najprej je pohitel za njo, potem se ga je lotil dvom in je spet ostal zadaj. Kaj bi n. pr. bilo, če bi začela vpiti, da jo hoče napasti? Saj to ne gre! Ni še bilo dolgo tega, kar je bil čital, kako je razbojnik napadel mlado dekle na samotni poti. Takšnih namer ni imel. Hotel je deklico samo ustaviti in jo nagovoriti, ker ji je imel nekaj povedati.

Kmalu je zavila deklica okoli vogala in mu izginila izpred oči. George je pospešil korake. Nenadoma pa se je ustavil in prisluhnil ušesa. Ženski glas? Da, tako je! Ženska kriči: "Nočem! Pustite me, da grem svojo pot! Pomagajte vendar!"

Zdaj je napočil tudi zanj pravi trenutek. Spomnil se je, da je nosila deklica s seboj ročno torbico. Najbrže je bila v banki. Zdaj jo je nekdo napadel, prav tako kakor tisto dekle, o katerem je bil čital v časopisu. Krik se je ponovil, samo da je bil zdaj bolj zaprt. Gotovo ji napadalec tlači roko v usta! George je od ogorčenja trepetal kakor šiba na vodi.

Spustil se je v dir. Kri mu je vrela po žilah, silila mu je v glavo. Planil je naprej in zagledal dve postavi, ki sta se med seboj borili za neki predmet, ki je moral biti po njegovi sodbi najbrže torbica. Mož je bil zelo košat in širokih pleč. Skušal je dekletu iztrgati torbico, ona pa se je branila in ni hotela odnehati.

George je urno slekel suknjo in jo vrgel kraj ceste ter krepko zaklel. Košati moški se je tega prestrašil in nenadoma izpustil deklico. Ta se je mahoma ozrla vanj kakor da bi ga hotela podžgati, naj ne izgubi poguma. Čeprav je bil njegov nasprotnik mnogo jačji od njega, se George tega ni prav nič ustrašil. Krepko je šel nadenj s sršečimi očmi in stisnjenimi pestmi.

Na boksanje se ni bogvekaj razumel, zato pa je bil njegov udarec tem silovitejši. Parkrat so padle njegove pesti po napadalcu, ki je nazadnje zastokal. Ah kako dobro se mu je zdelo, da je porazil nasprotnika. Rešil je deklico in že se je videl v zmagoslavju, ko je padla nasprotnikova pest po njegovi glavi, da se mu je stemnilo pred očmi. Dolgo ni vedel, kaj je z njim. Onesvestil se je.

Ko je prišel zopet k sebi, je videl nad seboj dvoje zvezd. Sijale sta mu iz oči deklice, katero je bil rešil pred napadalcem. Kmalu nato je George začutil, kako ga krepča s snegom, ki mu ga je devala v ustnice in nosnice.

"Dvignite roke kvišku," ga je hrabrila, "tako se bodo stisnile žile."

Občutil je neizmerno srečo takšen, kakor je bil, z obrazom, polnim snega, ni mogel začeti ničesar. Položil je torej svojo roko okoli njenega pasu, in ko je čutil, da mu ne brani, se je občutek sreče še povečal.

Na drugi strani ograje pa je stal napadalec. Bil je košat, visok in močan. Prežal je na rešeno žrtev in njenega rešitelja in je bil videti hudo zadovoljen, ko je videl, da se iz hvaležnosti poraja ljubezen, zakaj George je zdaj objemal deklico in jo poljubljal na čelo in ustnice.

"Hvala Bogu, da se je zdramil in da je prišlo do tega," je vzdihnil, videč, da se je George v svojo vlogo prav dobro zaživel. "Upam, da me na svatbi ne bo spoznal. Saj mi je sestra vedno pravila da je tako boječ, da ga bo treba z zvijačo prisiliti do izjave ljubezni. Njej na ljubo sem se podal v to pustolovščino, a drugič se ne bi lotil takega poizkusa, niti če bi me dve sestri prosili."

———o———

Fr. Ž.:

Iz beležnice letoviščarja

Zdaj je čas za to, spodobi se, pa sem postal letoviščar, tako rekoč "prometni tujec" in sem vpoštevan v statistiki, na zglasilnem uradu in v narodnem gospodarstvu. Pa se človeku prav zdi in pošteno, da je končno vendarle koderkoli vpoštevan. In so domačini v tem letovišču tudi drugače silno postrežni in pozorni in naravnost požrtvovalni.

N. pr. kar se tiče prahu na cesti. Tukaj ga škropé in zatirajo z jako hvalevredno vnemo in brez slehernega ozira na trud in stroške. Toda ga ne škropé in zatirajo zaradi sebe, nego počenjajo to zgolj zaradi letoviščarjev. Kajti so domačini pametni ljudje in preudarni in brez predsodkov. Dobro vedo, da je prah na cesti zgolj prirodni zakon in so ga vajeni in so ga uživali njih očetje in očetov očetje in so ob njem prijazno uspevali — pa zakaj ne bi bil dober še zanje! Pametni so in preudarjeni, toda so obzirni tudi in postrežni pa so se požrtvovalno odrekli prirodnim zakonom in rodbinskim tradicijam in škropé na ljubo in v čast letoviščarjem.

S tem je povedano vse!

Toda ni še povedano vse nikakor ne, nego so tukaj tudi kifeljci dvakrat tolikšni kakor drugod in so jako zgledno zapečeni in okusni in ti pek nazadnje še dva dinarja ali tri preveč vrne iz kovača. Tako vljudni niso peki drugod!

Sladoleda pa dobiš veliko porcijo za štiri dinarje, prav dobrega, v trgovini na trgu, tam, kjer prodajajo tudi galoše. Seveda nisi zavezan si omisliti galoš, ako si želiš zgolj sladoleda. Porcije pa so ogromne kakor za mlatiče.

In letošnje kislo zelje tudi že prodajajo, s čimer se ustvarjajo nedogledni kulinarični horizonti.

Zraka ima vsak tujec na prosto razpolago, kolikor se ga mu ljubi, in se vsak dan vsakemu tujcu dostavlja na dom, zajamčeno svež in čisto brezplačno.

Kar se tiče duševnih užitkov, stanejo tukaj "Legijonarji" v prvi vrsti le 10 dinarjev, trajajo do pol ene in še dobiš gospodinjsko predavanje povrhu o kapunjenju.

Zelo je vse poceni in sem dal v perilo eno srajco, par nogavic in tri robce, pa me je pranje in likanje vseh šestih kosov stalo skupaj le štiri dinarje.

Krofi so štirioglate in narodopisano jako zanimive oblike, ne vem, ali so po vseh gostilnah taki ali sem nanje naletel le slučajno. Toda so bili zelo okusni in takisto poceni. Takorekoč zastonj.

Oziroma je naneslo, da sem jih pozabil plačati.

Vsakomur najtopleje priporočam to gostilno. Da, in sploh vse letovišče!

Vlaku pa pravijo "hudournik," toda je beseda očitno pretirana.

*

Gospod župan je jako vljuden in postrežen gospod. Dejal sem mu: "Gospod župan, Vaša priroda je vsenaokrog jako prvovrstna! Kakor rojena je za prirodo! Dovolite, da Vam čestitam!"

"Prosim," je odgovoril, "tujim gostom na ljubo vse radi storimo, kar je v naših skromnih močeh."

"V ozadju," sem dejal, "veličastne te planine, jako so posrečene! Večni sneg in led razkošno jim pokrivata častitljive glave in učinkujeta jako osvežujoče."

"O," je rekel gospod župan, "torej ste zadovoljni s planinami? Ali so dobro postavljene, v redu in v pravi perspektivi, in ali so dovolj visoke? Ako niso, morebiti bi mojster Plečnik . . . in bi občinski svet sigurno drage volje . . ."

Presenetljiva ta požrtvovalnost mi je dala pogum in sem nadaljeval: "In kamor se ozre oko, povsod te vabi klopica, da lahko posadiš nanjo od prelestnih krasot utrujene hlače! Nobeni se nerad ne zameriš — najprimitivnejša kulturnost zahteva, da hvaležno sedeš na vsako, ki te vabi, in nobeni ne daš nevljudne košarice."

"O," se je skrbno pobrigal gospod župan, "pa ne, da ste si koderkoli ožulili karkoli na naših klopeh? Ali Vam morebiti postrežem z obližem?"

Pa sem mu naravnost in odkrito povedal: od preobilne vljudnosti da so se mi pregulile hlače in skoznje sije beli dan, kakor pravi pesem:

In se je zgodilo: nisem se mogel ubraniti in mi je gospod župan iz lastne garderobe naklonil hlače in so očitno boljšega rodu kakor moje rajnke.

Ne, v tem letovišču ne odirajo tujcev! Nego nasprotno, še oblačijo jih! Taki so!

Pa imajo tudi luno tukaj, da jo tujec lahko gledaš na daljnogled tudi, in ne stane gledanje čisto nič in vem, če bi izrazil željo, kos lune da bi si rad vzel za spomin, ne bi ti je odrekli, kajti so neverjetno postrežni. Toda nisem zahteval lune, seveda ne — tako umazan nisem, jaz ne!

*

Neprevidno je bilo, da sem priporočil ono gostilno s štirioglatimi krofi, da, in sploh vse letovišče.

Kajti dan za dnem narašča število letoviščarjev. Najlepše pa je letovišče, dokler ni letoviščarjev. Na to sem bil čisto pozabil. Zadovoljen sem, da vsaj hlač še nisem dal v novine in izredne prijaznosti gospoda župana. Bojim se, sicer bi bil gospod župan že brez hlač. Toliko jih je kakor kobilic! Krofi se bodo sigurno podražili in sladoled in perilo in zrak. Kifeljci bodo manjši! "Hudournik" pa bo počil od napuha!

Nujna je potreba, da pridejo v novine drugačne vesti. Oziroma v vesti da pride drugačen duh, takšen da ne bo semkaj vabil.

N. pr. so otvorili novo kopališče in ni nikaka umetnost, ga hvaliti. Toda ga ne bom hvalil, nego grajal. Rekel bom, zakaj ni bilo otvorjeno že lani. Ali pa bom rekel: Čemu letoviščarjem sploh kopališče? Mar naj je kopališče migljaj, migljaj z batino, kaj? — da smo umazani?

To reč si bom še premislil.—

("Jutro.")

———o———

J. Ribičič:

MARELA

(Domača naloga)

V šoli so nas učili, da je marela kišobran. Deklice so verjele, dečki pa ne. Deklice vse verjamejo.

Naš kišobran ni marela, temveč gospodarjev Sultan. Sultan brani hišo pred tatovi. Tatovi so nevarni samo prvega v mesecu, pravi moja mama.

Tatovi se marele ne boje, zato ni marela kišobran. Pač pa je marela kakšenkrat silobran.

Moj starejši brat je lani kupil marelo. Pa mu jo je nekdo vzel v kavarni. Da ne bo brez marele, je moj brat vzel v kavarni drugo. Včeraj je spet deževalo. Moj brat je šel z marelo v kavarno. Ko tako sedi, vidi, da jemlje nekdo njegovo marelo. Hitro vstane in reče: "Hop, ta marela je moja!" Pa ga oni kresne z marelo po glavi in kriči: "Aha, ti si tisti, ki mi je lani marelo ukradel!" Tako je bila marela silobran, moj brat pa tepen in brez marele. Izgubil je kar dve.

Tudi naš sosed pravi, da je marela silobran. Naš sosed je pevec. On poje v gledališču. Zato ima mnogo sovražnikov. Njegovi sovražniki se imenujejo kritiki. In je eden njih zapisal v časopis, da poje naš sosed grdo.

Naš sosed vzame marelo in gre nad sovražnika. Ko ga dobi, ga udari s silobranom po glavi. Oba prideta pred sodnika. Tisti, ki je bil udarjen po glavi, pravi, da je ves neumen, odkar mu je zaradi silobrana zrasel rog na glavi. Naš sosed pa je dejal, da je bil oni že tistikrat neumen, ko je tisto napisal v časopis.

Od takrat pišejo vsi časopisi, da naš sosed zelo lepo poje. Silobran pomaga v sili.

Marela je tudi šefobran. Tudi gospod, ki stanuje nad nami, zelo rad spi. Ker spi doma premalo, zaspi tudi v službi. Preden pa za mizo zaspi, nasloni marelo na vrata. Tako postane marela šefobran. Če odpre šef vrata, pade marela na tla. Če pade marela na tla, zaropota. Če pa zaropota, se gospod zbudi. In šef nič ne ve, da je gospod spal.

Moj sošolec Francelj mi je povedal, da imajo pri njih doma dva šefa. Prvi šef je oče, drugi pa mati. Mati je šefov šef. Če se šef in šefov šef skregata, vzame šefov šef marelo in šef je precej tiho. Če marele ni, pa vzame šefov šef šefio.

Marela nas varuje pred ploho. Zato pravimo, da je plohobran. Kadar pride moj oče pozno domov, se vleže v postelјo in odpre marelo. Pa ga vprašamo, zakaj spi pod marelo. Odgovori nam, da se je usula nanj ploha, ko je prišel domov. Zato je odprl marelo. Mama nič ne reče, bo torej les.

Marela je koristna. Majhna marela je marelica.

———o———

Louis Adamič:

Človek z dušo

I.

Kmalu potem, ko sem pred petimi leti prišel v San Pedro v Kaliforniji, sem opazil slabo oblečenega moža srednjih let, ki je redno dva ali trikrat na dan hodil z majhnim psom mešane pasme mimo mojega bivališča proti evkaliptovemu gaju, ki je rastel streljaj daleč nad mojo hišo. Sčasoma sva se spoznala, se začenjala pozdravljati in izmenjavati opazke o vremenu. Zdelo se mi je, da je mož tujec, nemara Slovan.

Nekega dne sem ga slišal, kako je klical psa, kakor se mi je zdelo, z imenom Kompleks; in ko sem mimogrede omenil, da je to nekam čudno ime, mi je s širokim nasmehom razložil, da ta pes ni običajen pes: da ima kompleks. Povedal je, da ga je dobil pred nekaj meseci od prijatelja, ki je stanoval v baraki v onem gaju, in kmalu je odkril, da je štor nekega gumijevega evkalipta edina stvar, ob katero . . .

"No da, to je nekoliko delikatna zadeva," je rekel. Trikrat na dan je moral peljati psa v gaj, če ne bi mu uboga žival poginila. To je bil brez dvoma problem za psihoanalizo, ali za enkrat se ta veda še ni lotila pasje psihologije.

Oba sva se zasmejala, kakor da je položaj nesrečnega psa najbolj zabavna stvar na svetu. Potem sva izmenjala nekaj osebnih vprašanj in sva v skupno presenečenje spoznala, da sva oba po pokolenju južna Slovana in celo iz iste pokrajine. Tujec je bil v Ameriki že več kot pet in dvajset let; govoril je dobro angleški in je očitno mnogo, a neredno čital. Zdel se mi je kaj nenavaden Bohunk. (Bohunk: izseljenec.)

Kmalu je začel Lenard Podgornik prihajati k meni dva ali trikrat na teden na večeren pogovor ali na partijo šaha, ali da si izposodi knjigo, ali da skupaj kaj popijeva. Tako sva se na nekak rahel, površen način dodobra spoprijateljila. On je bil menda vesel, da se lahko z menoj kaj pogovori, in meni se je zdel prijeten, zanimiv človek, lenuh po poklicu, ki je, kakor sem sčasoma zvedel, večino svojega življenja trdo delal in potem spoznal nespametnost dela; sila vedoželjen, a nekoliko zmeden mislec, kakor jih dobite na najbolj neverjetnih krajih; čudna mešanica potepuha in gentlemana.

Prišel je v Zedinjene države z devetnajstimi leti in je prvih pet let delal v pensilvanskih premogovnikih in železnih livarnah. Ob koncu te dobe je bil prihranil dvanajst sto dolarjev. Neki njegov prijatelj, gostilničar, je silil vanj, naj se udeleži njegovega podjetja, medtem pa, ko je še premišljeval o tem, je banka propadla in njegovi prihranki so bili izgubljeni. "Verjetno je, da bi jih prav tako izgubil," mi je rekel pozneje, "če bi se udeležil tistega podjetja, in mogoče ne na tako čist način." V onih mladih letih pa ni imel toliko filozofije in zato je nekega večera, ko se je vračal z dela, pobral opeko s ceste, šel z njo k banki, in jo zagnal v veliko okno, na katerem je bilo s pozlačenimi črkami napisano ime nesrečnega podjetja. Žvenket razbitega stekla mu je dobro del, a mimoidoči so mislili, da je znorel, ga prijeli in poklicali stražnika.

V svoji slabi angleščini je skušal Podgornik opravičiti svoje dejanje, ali sodnik, ki ga je sodil, ni imel nič razumevanja za izgubo njegovih petletnih prihrankov in ga je poslal za šest mesecev v ječo. Prav za prav mu je sodnik storil uslugo, kajti z izjemo nekaj kratkih stavk in kratke bolezni je bil to v Ameriki Podgornikov prvi počitek. Razen tega je v ječi spoznal drugega izseljenca, mladega češkega pesnika villonovskega značaja z imenom John Novak, ki si je lastil doktorat praške univerze, pravil, da je zaradi političnih deliktov zbežal iz Avstrije in da ga razen tega išče policija Pariza, Dunaja, Clevelanda, San Francisca in Rena. Zdaj je bil zaprt, ker je ukradel nekaj knjig iz knjigarne v Pittsburghu. Bil je izpuščen približno istočasno s Podgornikom.

Postala sta prijatelja, in ko je Podgornik omenil, da se bo menda skušal vrniti na delo, mu je pesnik-potepuh močno odsvetoval tako norost. Čemu ne bi šel z njim? Hotel je na zapad.

Tako sta postala tovariša, hodila po zapadu in zdaj pa zdaj delala kot poljedelska delavca, natakarja ali stavbna delavca; včasi je praktični pesnik celo dobil kako delo, ki jima je dovoljevalo nekaj časa lahkega življenja.

Neke noči je bil pretep v gostilni rudarskega mesta Montane, in krogla, ki je zgrešila svoj cilj, je zadela Novaka v prsi. Umrl je z latinskim izrekom, ki ga Podgornik ni razumel, ker je hodil le dve leti v gimnazijo.

Ko je tovariša pokopal, se je Podgornik klatil dalje, a kmalu je spoznal, da ga potepanje brez družbe ne veseli in ni mogel

(Dalje na 8. strani)

Rado Murnik:

NAVIHANCI

PEKLENSKI NAPREDEK

(Nadaljevanje)

"Kje si bil?" sem zarohnel ves trd nad njim. "Pijanec grdi!" On pa se ni zmenil dosti za mojo jezo, temveč je nerodno z rokama mahal in tulil:

"La donda je nobel zver:
zna na trobento,
kuha polento
in pa krompir!"

Mislil sem, da mi je poginiti od srda nad tako nesramnostjo.

"Molči, mrcina!" sem zarjul nad njim. "Čakaj, doma ne boš tako vesel, čakaj! Vkratkem bo druga. Ala, le spat!"

Naposled je vendar odnehal in jo zakolobaril v svojo sobo. Pa še odtod sem ga slišat peti: "Jest pa pojdem na Gorensko!"

Drugi dan je bil ves skesan. Priznal je vse svoje hudobije. Pred par dnevi, mi je pravil, je prišel oni gospod z naočali, ko je bil Hudir slučajno sam doma; ponudil je slugi petdesetak za tiste zanikarne papirje.

Vendar listi so bili zaklenjeni! Ali petdesetak! Hui! (Nemir.)

Budalasti Hudir jih je res oddal vse. Zaljubil se je bil namreč v Poldi, kuharico v hotelu. Dolgo jo je oblegal, pa dekle ni hotelo verjeti njegovi ljubezni ,ker ni imel nič denarja, da bi jo pokazal dejansko. Zahtevala je, da jo spremi vsaj enkrat v veseli Prater, prej da ni nič z njim! In zdaj naj bi odklonil deset petakov!

Siloma je odprl ključalnico, Krokar je veselo odrinil s krvavimi pogodbami, Hudir pa s Poldi v Prater. Tam sta se dobro imela ob mojih stroških, se vozila po vrtiljakih in obiskovala panorame in druge imenitnosti, dokler se ni Hudir v "drugi kavarni" stepel in izgubil svoji ljubici.

Na ta žalostni način mi je zapravil vse. Gospoda moja, lahko rečem, tačas svet ni nosil žalostnejšega bitja. Pobit, duševno in telesno poražen, brez nad, brez miru, poln strahu in bojazni, sem si želel smrti . . .

Tako sem čepel nekega dne ves poparjen v lepi biblioteki in prebiral časnike. Prav zanimati me ni moglo nič. Tedaj je prišel mlad gospod; ker so bili zasedeni skoro vsi prostori, je sedel k moji mizici. Predstavil se mi je: filozof Modras.

Žveploust: Kaj pa je vse to nam mar?

Antikrist: Gospod Modras je govoril o imenitnih iznajdbah. Najprvo naj omenim, da je izumil neki inženir način, kako se da izpreminjati snov.

Žveploust: Modras ga je imel pošteno za norca.

Satan (vzdigne rep in pozvoni: Tiho!

Antikrist: Vsaka tvarina sestoji iz premikajočih se delov etra. Krepkost njih premikanja je različna in se da ohraniti in premeniti. To pravilo je podlaga vsemu, kar zna in more človek na prirodoslovnem in tehničnem polju. Omenjeni inženir je poizkušal izpreminjati razne snovi na ta način, da jih je ohlajal do absolutne ničle, to je do — 272°C, jim vzel stem vso lastno energijo in jih zlagal s kosi druge, vroče tvarine, v katero je hotel izpremeniti prvo. Vroča, aktivna tvarina oddaja svojo značilno krepkost gibanja mrzli, mrtvi tvarini in jo izpremeni v tako, ki je aktivni enaka.

Žveploust: Potemtakem bi mogel človek delati iz blata zlato.

Frakofakin: Kdo bi si bil mislil, da je naš Antikrist tako potrpežljiva "Wurzn!"

Žveploust: Tak Antikrist ali pa nič!

KONEC SVETA

Antikrist: Gospod Modras mi je pravil potem o stvari, ki se mi zdi jako važna za nas.

Žveploust: Antikristu se zdi vsaka malenkost važna.

Antikrist: Američanski zemljeslovec Leon Lewis trdi, da preti od južnega tečaja zemlji velika nevarnost.

Žveploust: Kaj pa briga to nas, velečastiti gospod!

Antikrist: Bomo precej videli. Na južniku je strašno mraz . . .

Frakofakin: Tjakaj bi se preselil rad vsaj za par stoletij! (Živahna veselost.)

Antikrist: Sneži malone neprenehoma.

Mefisto: Ta bimbo nam pripoveduje romane. Na sodnji dan bo lizal mačkino kri!

Frakofakin (Mefistu): Vi tudi.

Mefisto: Gospod predsednik, zamašite Frakofakinu gobec s kakšnim redom.

Antikrist: Dež pa tam ne gre nikdar. . .

Frankofakin: Vsaj ni treba ne dežnika ne galoš. (Grohot.)

Antikrist: . . . in nikdar se ne taja sneg, ampak oledeneva vsled svoje teže v trd led, ki narašča, akotudi se ulamljajo tupatam velikanski ledeniki. Zdaj je vsa ta kepa tako velika kakor severna Amerika; ob robu je debela nekaj nad tri kilometre, na južnem polu samem pa devetnajst do dvaintrideset kilometrov.

Satan odda zvonec žveploustu in odide z ministri Belialom, Luciferjem in Abadonom pit.

Antikrist: Vsega skupaj je na južniku petdeset milijonov angleških kubičnih milj ledu.

Mefisto: To je pa res strašno zanimivo. Pojdite rajši izgubljenim dušam menažo kuhat!

Antikrist: Dočim se je kopičila ta ledena odeja, se je pa nagnilo težišče zemlji skoro za eno miljo proti jugu. Vso orjaško gručo drži le moč zveznosti. Ako bi se kepa utrgala, bi težišče zemlje takoj skočilo proti severu, in njeni ulomki, napojeni z vodo, bi zadivjali skozi Atlantsko morje do severnika, kakor so že prej večkrat. V praznino na južniku bi pribučalo od izhoda Indijsko, od zahoda pa Tiho morje. Vihra bi se zadrevila torej po Atlantskem morju. To dokazujejo na dnu ujedene brazde, ki so jih merili z olovnico. Izmed teh razorov je eden osem milj globok. Ledeno vodovje bi hrumelo potem čez severozahodno Afriko, zahodno Evropo, čez Veliko Britanijo in severozahodno Rusijo v Ledeno morje. Led bi pokril vso severno zemljo. Angleško in severno Evropo bi preplavil neudržni tok dvakrat.

Mefisto: To so mi tibetske vasi. Predolgočasno! Zdajzdaj zaspim. To je govoranca!

Antikrist bere z listka): To je tudi vzrok, da je Velika Britanija le še reven ostanek tega, kar je bila poprej, ko se je že držala Španjskega, Francije, Norveškega in Zelene dežele. . .

OCVIRKI

Predsednikov namestnik žveploust opozarja govornika, da naj govori, nikar pa ne bere. (Ugovarjanje in medklici.)

Astarot: Ekscelenca! Ali želite devetdeset nujnih predlogov? (Hrup.)

Žveploust: Prosim gospoda govornika, naj govori in nikar nič ne bere.

Astarot (kriči): Premislite si dobro, preden se začnete zaletavati v druge!

Žveploust: Prosim, da gospod govornik nadaljuje svoj govor, in da mirujejo druga gospoda. (Velik šunder.)

Antikrist: Stvar ni tako malenkostna, kakor mislijo nekateri. (Pogleda zopet v papir.)

Žveploust: Ako bo gospod Antikrist še kaj bral, mu moram ustaviti besedo!

Astarot Žveploustu: Neolikana zverina! Gagar! Griža! Smrdokavra!

Žveploust: Bodite pametni in dostojni!

Astarot: Žveploust je cepidlaka, tapica, magarac, mevža, jalovec, kila, merkovca. . .

Frakofakin: To so ocvirki!

Astarot (plane proti Žveploustu in mu zažene spis na mizo): To je prvi nujni predlog! Ako ne odnehate, vam jih prinesem še devetinosemdeset!

Žveploust: Nagari devetsto!

Astarot: Živela obstrukcija! Mi si ne damo zapovedovati od takega češpljevega moža!

Žveploust (osorno): Gospod Astarot, pojdite na svoj prostor! Kakor vidim, ste malo dobre volje.

Astarot: Pa vas hudo zebe! Kako morete zapovedati vi meni, kam naj grem! Mačko! Neverjetno je, kako se vedete, grdi rogač! Vi veste o pravilniku toliko, kakor kopun o ljubezni.

Žveploust: Prosim gospoda govornika, naj nadaljuje!

Astarot: Berite prej Kniggejevo "Občevanje s hudičem," preden se predrznete sesti na Satanov prestol, neolikanec!

(Dalje prihodnjič)

—o—

Človek z dušo

(Nadaljevanje iz sedme strani)

upati, da bi našel tovariša, ki bi mu nadomestil Novaka. Prišel je v solnčno Kalifornijo in v Los Angelesu je slišal o velikem pomolu, ki ga zvezna vlada zida v sanpedroškem pristanišču. Šel je v pristanišče in našel delo pri stavbi, odvažal je kamenje in ga stresal v Pacifik.

San Pedra ni bilo tedaj niti za šestino sedanjega, ali bil je že živahno mesto, v katerem je bila Fronstreet solidna vrsta krčem in Happy Hollow kraj, posvečen javnemu grehu. Dasi Podgornik ni bil asket, ni posebno ljubil takih zabav. Pogrešal je Johna Novaka in njegovih norih, visokoletečih besed. Med ljudmi, s katerimi je prihajal v stik, ni našel nikogar, ki bi zavzel pesnikovo mesto. Poznal je nekaj dalmatinskih Hrvatov, ali nobeden nu ni postal res prijatelj. Italijani pa, "širokoglavci" in rojeni Američani niso prihajali v poštev.

Podgornik se je čutil osamljenega. Znova je naročil "Glas Naroda," slovenski časnik, ki izhaja v New Yorku in ki ga je že imel v Pensilvaniji. Nekega dne je zapazil ženitbeni oglas nekega slovenskega delavca iz Kolorada in spomnil se je, da je nemara tudi zanj čas, da misli na ženitev: kmalu bo star trideset let in v teh letih naj bi se človek ustalil. Torej je sestavil in odposlal majhen oglas, v katerem je izrazil svojo željo, da bi si dopisoval z 'dobrim, pridnim slovenskim dekletom ali mlado vdovo brez otrok,' namignil, da misli na ženitev, in poprosil aplikante naj prilože fotografije.

Precej se je prestrašil, ko je odgovorilo več sto slovenskih deklet in vdov brez otrok iz vse Amerike, ki so vse priložile slike. Lenard je potreboval dva meseca, da je prebral pisma in si ogledal slike, primerjal vrline deklet, kakor so jih same opisale, in jih razdelil v razrede pod raznimi naslovi. Končno je izbral šest tekmovalk, katerih vrline so se mu zdele približno enake, in je vrgel ostala pisma in slike v Pacifik. Potem si je oblekel najboljšo obleko, šel k brivcu, potem k fotografu in nekaj dni pozneje je poslal svojo sliko z vljudno prošnjo za nadaljnje podrobnosti onemu poltucatu izseljenskih deklet. Štiri so odgovorile, in čez nekako šest tednov, ko je še bolj premislil njih dobre lastnosti, ki so jih zdaj še bolj podrobno razkladale, je Podgornik pisal Neži Judničevi iz Clevelanda, Ohio, naj pride v Kalifornijo, kakor hitro bi se ji zdelo prav, in jo povabil, da postane njegova zakonska žena, če ji bo všeč. Zagotavljal ji je, da se ji ni treba ničesar bati: res da ni angel, ali če hoče biti sam pri sebi pravičen, lahko reče, da je precej reden človek, da ima stalen zaslužek na pomolu, ki bo gotov šele čez dve leti, da je San Pedro čedno mesto tik morja, kjer sije solnce skoraj vsak dan, in da ji bo dobro pri njem, če mu bo dobra žena, o čemer on prav nič ne dvomi.

Po najboljših pričevanjih je ženitev hazardna igra: in Lenard je mislil, da je ta način ženitve prav tako dober, kakor vsak drugi.

II.

Izmenjala sta še nekaj pisem. Neža je bila pametno, previdno dekle. Njegova pisma so bila dosti prepričevalna, ali odkod naj bi vedela, da mož ni podlež, ki ji misli storiti zlo? Štirje meseci so prešli, in Podgornik je začel v svojem samotnem samstvu silno hrepeneti, da bi videl svojo bodočo ženo, ki jo je poznal le po sliki, ter ji končno poslal denar za pot v Kalifornijo.

Neža se je odločila, da poskusi, in Lenard je vzel en dan dopusta in ji šel do Los Angelesa naproti. Teden pozneje sta bila krščansko poročena.

Res da Neža ni bila tako čedna kakor na sliki, a bila je zdrava in krepka mlada ženska. Bila je šele dve leti v Ameriki in delala kot šivilja v New Yorku in Clevelandu; vendar je Lenard kmalu opazil, da ve prav mnogo o Ameriki. Ko sta se bolje spoznala, mu je povedala, da je odgovorila na njegov oglas v "Glasu Naroda" zato, ker je slišala toliko čudovitega o Kaliforniji. Pri tem se je Podgornik domislil, da je bilo to brez dvoma pobuda tudi za ostale dopisovalke. Vendar je dodala, da se nima vzroka kesati.

V splošnem je bila Neža Podgorniku dobra žena. Bila je pridna, znala si je pomagati in je imela večino drugih kreposti, ki jih je omenjala v svojih pismih. Res, bila je prav taka, kakršna mora biti žena neimovitega moža. Čeprav njena angleščina še nikakor ni bila dobra, si je našla skoraj takoj delo kot natakarica v zajtrkovalnici, kjer je delala, dokler ni rodila prvega otroka.

Lenard je delal na pomolu, dokler ni bil zgrajen. Uspelo jima je, da sta nekaj prihranila; takoj sta kupila na obroke zemljišče in zidala hišo. Od pomola je šel Lenard za pristaniškega delavca in čeprav je bilo delo v dokih neredno, je vendar mogel plačevati obrok za zemljišče in dajati Neži dobro zdravniško oskrbo ob njenih vsakoletnih porodih.

Tik pred vojno si je pridobil državljanstvo in med vojno je, čeprav po rodu Avstrijec ali Bohunk, delal v ladjedelnicah v vzhodnem San Pedru in zaslužil ogromno denarja, medtem ko je Neža vzgajala otroke. Vstopil je v društvo "Elkov" in odplačal zemljišče, ko pa je družina narasla, je povečal hišo in prizidal lopo za fordov avto. Brez kritike je poslušal štiriminutne govore in kupoval vojno posojilo, kolikor je mogel.

Po vojni je ostal v ladjedelnici z znižano mezdo, ki mu je pa vendar dovoljevala, da je skrbel za družino po ameriškem standardu, in včasi kaj prihranil. San Pedro se je razvijal, in Lenard in Neža sta se ponoči v postelji marsikatero uro razgovarjala o tem, kako bi najbolje izrabila ugodni položaj. Imela sta tri tisoč dolarjev v banki in še tisoč vojnih posojilih. Neža je hotela, da kupita vogelno stavbišče na Pacific Avenue-i, slišala je, da jih je neki židovski trgovec doli v mestu pred kratkim nekaj kupil, in to je bilo gotovo znak, da se bo kmalu kaj zgodilo. Lenard pa se je na drugi strani nagibal k temu, da bi sprejel predlog nekega Joe Millerja, katerega je pred kratkim spoznal v ladjedelnici. Neki mornar, Joe, in še dva druga so se združili, da bi kupili dva šunerja za prevažanje lesa, ki sta ležala v zunanjem pristanišču in sta bila naprodaj za smešno nizko ceno. Hoteli so prevažati les s Puget-Sounda. Kupčija bi bila gotovo dobra: ko bi enkrat dobro začeli, bi jim denar kar sam lezel v žepe. Kajti gotovo se bo kmalu začel velik procvit vse južne Kalifornije in treba bo mnogo ladij stavbnega lesa.

Podgornik je imel tri dni časa, da premisli predlog. Tretji dan je Joe Miller slučajno prišel mimo. No, ali se je že odločil, da sodeluje, ali ne? Lenard se je obotavljal. Joe je skomignil z rameni: njemu je bilo itak vse eno; lahko se odloči, kakor mu drago; saj bi oni dobili denar tudi v Los Angelesu ali Long Beachu; predlagal mu je udeležbo samo, ker je bil Lenard stalno naseljen v San Pedru, in so hoteli dati predvsem domačinom priliko za dobiček.

V opoldanskem premoru je šel Podgornik v banko, dvignil 2,-500 dolarjev, kajti manj Joe Miller ni hotel vzeti, ter jih je proti potrdilu izročil. To je bilo zadnjič, da je videl Joe Millerja in denar. Dva tedna pozneje je izvedel, da je bila vsa zadeva goljufija, s katero je še osem ali deset drugih delavcev na ladjedelnici izgubilo svoje prihranke.

Neža je bila seveda divja. Povedala je Lenardu v krepkih izrazih, kaj misli o njem, in on ji je na tihem pritrjeval. To goljufivo podjetje ni imelo nikakega okna, kamor bi mogel zagnati opeko, in zato je mogel le mrko razglabljati svojo norost. Doma je komaj da jedel in govoril. V ladjedelnici je komaj vedel, kaj dela. Včasi je hodil kakor v sanjah.

To je bil začetek cele vrste nesreč. Teden dni pred Zahvalnim praznikom, kmalu potem, ko sta izgubila onih 2,500 dolarjev, je Neža dobila živega purana pri kockanju, ki ga je za reklamo priredil neki trgovec v mestu; in na večer pred praznikom je poslala Lenarda po ptico. Odšel je takoj, z namenom, da vestno izpolni nalogo; toda na povratku je srečal moža, ki mu je ponudil požirek iz svoje steklenice. Prohibicija in tihotapljenje alkohola sta bila še v povojih, in komaj je Lenard použil ponujeno žlobodro, je začel dvomiti ali hodi po glavi ali po nogah. Imel je še toliko sile, da je sploh hodil, ali pri tem je držal purana za noge tako, da se je njegova vreščeča glava vlekla po pločniku.

Tedaj je poleg njega obstal velik avto in slišal je, kako ga je nagovoril oster ženski glas, ki ga prve pol minute ni mogel ločiti od puranovega vreščanja. Zdelo se je, da dami v avtomobilu nikakor ne ugaja način, kako je nosil purana. To se je zdelo Lenardu čudno, in ne da bi razumel, zakaj gre, je šel dalje. Ali takoj je črni šofer one dame prišel za njim in ga povedel nazaj k avtomobilu. Medtem je dama pozvala nekega fantalina, da poišče stražnika, in ko je ta prišel, mu je povedala svoje ime, da je iz Pasadene, žena znanega finančnika in filantropa, in da je druga podpredsednica južnokalifornijskega oddelka Humanitarnega društva Zedinjenih držav. Bila je tudi nadomestni šerif dežele Los Angelesa; odprla je svojo lepo, biserno ročno torbico in pokazala zlat znak. Aretirala je to nečloveško sirovino, ki ni le tako strašno ravnal s puranom, temveč je bil povrhu še pijan: ali bi bil stražnik tako prijazen, da ga odpelje na stražnico? Morala je hiteti, ker je bila povabljena k obedu v Yachtklub, ali pozneje bo poklicala policijsko direkcijo in se pobrigala za zadevo.

Lenard je prebil štiri noči in tri dni v sanpedroški ječi. Kaj se je zgodilo s puranom, je ostalo skrivnost; namestu puranove pečenke so jedli Neža in otroci za Zahvalni praznik kuhano govedino in krompir; in ko se je Lenard vrnil domov, je olajšano videl, da je ženina jeza dosegla točko, kjer ji je zaprla govorico.

Vrnil se je na delo v ladjedelnici in nekaj dni so ga tovariši dražili s puranom, kajti "Daily Pilot" je seveda poročal o njegovi dogodivščini s pasadensko damo. Lenard se je sicer jezil, a se je silil, da dobrodušno prenaša njihove šale. Hodil je okrog v nekakšni zavestni otopelosti. Lepega dne se je spotaknil na ozki brvi, padel, zadel na hlod med ladjo in dokom, udaril z glavo ob kol in se prevrnil v vodo. Potegnili so ga ven z zlomljeno nogo, dvema zlomljenima rebrima in z rano na glavi.

III.

Ležal je tri mesece, tako je drugič v Ameriki počival. Neža je omejila svoja očitanja in pravila otrokom, naj ga puste pri miru; in včasi so ga zvečer ali ob nedeljah prišli obiskat prijatelji iz ladjedelnice. Eden od njih, Jim Culley, plašen, vedno smehljajoč se irski delavec, ki je z dobrimi znanci rad govoril o "idejah" in so ga zato dostikrat osumili radikalizma, mu je prinesel majhen sveženj "literature," kakor je rekel, s predlogom, naj jo Lenard malo pregleda.

Podgornik ni nikdar mnogo čital. Pred leti je Novak kradel knjige iz knjižnic in knjigarn in mu jih dajal brati, ali ugajale so mu le dve ali tri, in te le zmerno. Mogoče je bil Novakov okus pri knjigah previsok zanj. Dobival je los-angeleški "Examiner," san-pedroški "Daily Pilot" in slovenski "Glas naroda" iz New Yorka in včasi je kupil "Literary Digest" ali "Saturday Evening Post," da ne bi zaostajal za dogodki, čeprav je dostikrat imel tajno slutnjo, da se po svetu godijo stvari, ki jih te tiskovine ne omenjajo; da v resnici ni vse, kakor je videti, da je on, čeprav je "Elk" in oče peterih otrok in čeprav lahko z listino dokaže, da je državljan največje dežele pod solncem, vendarle majhen košček niča v skrbno izdelanem sistemu; in da tako radikalno govorjenje, kot ga je slišal od Jima Culleya in drugih možakov vendarle ni le dim, kakor so nekateri menili. Čutil je vse to zmedeno, ne da bi svoje občutke kdaj oblikoval v tiho formulo misli. Ni utegnil mnogo čitati in še manj misliti. Zvečer je bil utrujen, ali pa je bilo kakšno zborovanje "Elkov"; ob nedeljah, ako ni imel drugega dela, so otroci hoteli, da jim pripoveduje šale ali da gre z njimi na obalo in se ž njimi igra.

(Dalje prihodnjič)

—o—

Jugoslovanska Kat. Jednota je popolnoma nepristranska bratska podporna organizacija in versko ali politično prepričanje vsakega njenega člana je nedotakljivo.

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donaša vsakdanje svetovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.

Pošljite $1.00

in pričeli ga bomo pošiljati.

Vsa pisma naslovite na:

GLAS NARODA

216 W. 18th St., New York, N. Y.

TISKOVINE

od najmanjše do največje za DRUŠTVA in posameznike izdeluje lično moderna slovenska unijska tiskarna.

Ameriška Domovina

6117 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO

ŽELIM SE SEZNANITI

s Slovenko ali Hrvatico, samsko ali vdovo, v starosti od 40 do 50 let. Sem vdovec, star 49 let, lastujem svoj dom in delam še precej stalno. Pismene ponudbe naj se pošiljajo na naslov: "Slovenski vdovec," c-o Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

EDINA SLOV. BANKA V ZEDINJENIH DRŽAVAH JE

North American Trust banka

6131 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Ima premoženja skoro $6,000,000.00

Jemlje denar na hranilne vloge iz vseh delov Zedinjenih držav in tudi iz Kanade in od drugod.

Kadar pošiljate denar v staro domovino, ali kam drugam, pošljite ga potom tega varnega in zanesljivega denarnega zavoda, ki ima izvrstne zveze z vsemi bankami sveta.

Ta slovenska banka ima $200,000.00 osnovnega kapitala in $280,000.00 rezerve, kar garantira hranilne vloge vlagateljem.

SVOJI K SVOJIM!

Vsem Jugoslovanom v Pittsburghu in okolici se priporočam za vse slučaje zavarovanja proti ognju. Zavarujem hiše, pohištvo, avtomobile itd. Posredujem nakupe in prodaje nepremičnin. Poleg tega sem še vedno tudi družabnik John Brazso pogrebnega zavoda. Rojakom se priporočam za postrežbo v vseh navedenih strokah in slučajih.

JOHN BALKOVEC

5400 BUTLER STREET
PITTSBURGH, PA.

Tel. Fisk 9750